

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Viborg Katedralskole

1908.

Indbydelsesskrift

til

Afgangs- og Aarsprøver

i

Viborg Katedralskole

1908.

Skolefterretninger for 1907—1908 ved Rektor Dr. phil. A. Heise.

Viborg.

F. V. Backhausens Bogtrykkeri.

1908.

Rettelse: Side 16 nederst: H. B. Gerbers, læs H. G. Gerbers.

Indholdsfortegnelse.

	Side.
Hans Majestæt Kongens Besøg	1.
I. For Forældre og Værger	1.
Skolens Plan	1.
Mellemskolen, Optagelsesprøve m. m.	2.
Mellemskoleeksamen	4.
Realklassen	5.
Kgl. Auordning og minist. Cirkulære om Realeksamens Rettigheder	5.
Tillægsprøver til Realeksamen	9.
Gymnasiet, Optagelse heri, de forskellige Retninger og deres Rettigheder, Tillægsprøver hertil	10.
Ind- og Udmeldelser	12.
Minist. Cirk. af 20. Juni 1907 om Optagelse i Statens højere Almenskoler.	12.
Skolepengenes Forhøjelse	13.
Understøttelsesmidler	14.
Fundats for Skibslæge H. G. Gerbers og Hustrus Legat Elevernes Forhold uden for Skolen, Tobaksrygning, Konfirmationsforberedelsens Tid, Ferier og Fridage, Sygemeldelse	19.
Cirkulære af 5. Juni 1907 om Ophævelse af daglige Karakterer og Skolens Stilling hertil	21.
II. Afgang- og Aarsprøver i Juni—Juli 1907	24.
III. Eleverne	34.
IV. Beneficie- og Legatfordelingen 1907—08	39.
V. Videnskabelige Samlinger	42.
VI. Lærerkollegiet	45.
VII. Timefordelingen og Aarets Arbejde	47.
VIII. Bygninger og Inventar	66.
IX. Afgang- og Aarsprøver 1908	67.

Skoleaaret 1907—08.

Den 30. November 1907 aflagde Hans Majestæt Kongen, ledsaget af Deres kongelige Højheder Kronprins Christian og Prins Harald og Følge, Skolen et Besøg og omvistes i Læreres og Elevers Nærværelse af Skolens Rektor i de forskellige Klasser og Lokaler.

I Skoleaarets Løb inspiceredes Skolen af Undervisningsinspektøren for de fuldstændige højere Almen-skoler, Professor Dr. phil. Tuxen (13. og 14. Marts), samt af Sløjdinspektøren, Hr. Aksel Mikkelsen, og for de naturvidenskabelige Fags Vedkommende af Dr. phil. Heegaard som Undervisningsinspektørens Medhjælper.

I. For Forældre og Værger.

(Almindelige Meddelelser om Skolens Plan og Ordning, Optagelsesprøver, Ind- og Udmeldelser, Skolepenge, Stipendier og Legater, Elevernes Forhold uden for Skolen m. m.)

Viborg Katedralskole er ifølge Lov af 24. April 1903 en fuldstændig højere Almenskole og tillige en Fællesskole, hvori ogsaa kvindelige Elever kan optages.

Den forbereder sine Elever dels til Mellemskoleeksamen med den sig hertil sluttende Realeksamen,

dels endnu i Aar og næste Aar til Afgangseksamen i sproglig-historisk eller matematisk-naturvidenskabelig Retning, samt endelig til Gymnasiet, i klassisk-sproglig og matematisk-naturvidenskabelig Retning.

I Mellemskolen er Optagelsesalderen 11 Aar. Ifølge kgl. Anordn. af 19. Juni 1903 fordres til Optagelse:

1. Dansk, mundtlig. Der kræves af Eleven sikker, flydende og forstandig Oplæsning af et Stykke læst Prosa; desuden skal han (hun) prøves i Oplæsning af et Stykke ulæst fortællende Prosa, som efter Indhold og Sprogform maa antages at ligge inden for hans Alderstrins sædvanlige Faaetevne, og vise nogenlunde Sikkerhed deri. Efter Oplæsningen maa han, vejledet ved Eksaminators Spørgsmaal, kunne genfortælle, hvad han har læst, og vise, at han forstaaer det. Han maa kunne udenad nogle enkelte, væsentlig fortællende Digte og være i Stand til at gøre Rede for deres Indhold samt i det hele vise, at han har forstaaet dem. Ved Samtale paa Grundlag af det læste skal Eksaminator tillige forvise sig om, at Eleven har Øvelse i at finde Hovedleddene i en Sætning og i at kende de vigtigste Ordklasser og deres Bøjning.

2. Dansk, skriftlig. Han maa uden væsentlige Fejl i Retskrivningen kunne skrive et i Omfang passende Stykke, som dikteres langsomt for ham med Angivelse af Skilletegnene, og som ikke indeholder sjældne Ord eller Ordforbindelser. Fremdeles maa han være nogenlunde indøvet i at kunne gengive i Skrift et ham fortalt eller langsomt forelæst fortællende Stykke, som ikke er synderlig langt, og hvis Sætningsbygning og Indhold er let fatteligt.

3. Regning. Prøven skal være baade skriftlig og mundtlig. Eleven maa kunne den lille Tabel med Sikkerhed og have Færdighed i at løse Opgaver i

de fire Regningsarter med benævnte og ubenævnte hele Tal samt kunne anvende disse Regningsarter paa simple Opgaver i Reguladetri. Han maa endvidere have Kendskab til Brøkbegrebet i Almindelighed og kunne addere og subtrahere ensbenævnte Brøker. Han maa ogsaa kende Decimalbetegnelsen og kunne foretage Addition og Subtraktion af Decimalbrøker samt multiplicere saadanne med en hel Multiplikator og dividere dem med en hel Divisor. Hovedregning maa han kunne udføre sikkert og hurtigt med mindre Tal.

4. Skrivning. Han maa kunne skrive latinsk Skrift tydelig og nogenlunde pænt i Bog med Pen og Blæk, saavel enkelte Bogstaver og Ord som hele Sætninger, der fylde en Linie eller derover. Ligeledes skal han prøves i Afskrift af et kort Stykke efter en Bog.

5. Religion. Eleven maa have lært de vigtigste Fortællinger af hele den bibelske Historie at kende gennem mundtlig Fortælling eller efter en let og kortfattet Bibelhistorie, samt kunne nogle faa letfattelige Salmer. Der maa kun prøves i det sidste Forberedelsesaars Pensum.

6. Historie. Han maa have læst eller mundtlig faaet meddelt et efter Tidsfølgen ordnet Udvalg af Fortællinger om Hovedpersoner og Hovedbegivenheder fra hele Fædrelandshistorien og frit kunne genfortælle deres væsentlige Indhold. Der maa kun prøves i det sidste Forberedelsesaars Pensum.

7. Geografi. Han skal paa Grundlag af Landkortet, med eller uden Hjælp af en lille Lærebog, have vundet et ret fyldigt Kendskab til Danmarks Geografi og ligeledes, om end i mindre Omfang, til Norges og Sveriges. Fremdeles maa han have lært at orientere sig paa en Globus og et Europaskort, saa at han kender Verdensdelene og de store Verdenshave samt har en

Oversigt over Europas vigtigste Lande og disses Hovedstæder.

8. Naturhistorie. Han skal gennem Iagttagelsesundervisning have vundet Kendskab til en Del, dog ikke ret mange, Hovedtyper af Dyre- og Planteverdenen, særlig til vore egne Husdyr og vore vigtigste Nytteplanter.

Desuden henledes Læreres og Forældres Opmærksomhed paa Ministeriets Cirkulære om Optagelsesprøven af 22. Juni s. A., hvor der gøres nærmere Rede for Undervisningens Principper og det Maal, der skal tilstræbes ved Undervisningen. Efter den ny Skoleplan maa det anses for i højeste Grad ønskeligt, at Eleverne indmeldes straks til 1. Mellemskoleklasse. Tillige bør Optagelse i Skolen finde Sted straks ved Skoleaarets Begyndelse den 19. August. Overgang fra andre Skoler, der har andre Planer, vil ellers let kunne foraarsage Tidsspilde for Barnet.

I 4. Mellemskoleklasse kan der gives Undervisning i Latin (for Elever til klassisk-sproglig eller nysproglig Retning).

Skriftlig Meddelelse om, hvorvidt man ønsker Undervisning i dette Sprog, maa tilstilles Skolens Rektor inden 1. Juni.

Mellemskoleeksamen er ifølge kgl. Anord. af 6. Aug. 1906 en afsluttende Aarsprøve, saa at der kun prøves i det i 4. Klasse gennemgaaede (§ 1). Der afholdes ingen Prøver i: 1) Religion, 2) Skrivning, Tegning, kvindeligt Haandarbejde samt Sløjd eller andet Legemsarbejde; i disse Fag fremlægges de i Fagets sidste Skoleaar paa Skolen udførte Arbejder til Bedømmelse ved Eksamen. De Elever, der paa Grund af Undervisningen i 4. Kl. i Latin eller af andre Grunde

ikke har haft Undervisning i disse Fag, maa altsaa fremlægge 3. Klasses Arbejder.

Der afholdes Prøve i Dansk (med Svensk), skriftlig og mundtlig, Engelsk, Tysk, Historie, Geografi, Naturhistorie (med Sundhedslære og Kemi), Naturlære, Regning og Matematik (baade mundtlig og skriftlig), samt i Latin for dem, der har valgt dette Fag. Til at bestaa Prøven fordres en Gennemsnitsværdi af 3,5 af disse Fag (med Undtagelse af Latin) samt Skrivning, Tegning, Gymnastik og Orden med skriftlige Arbejder; til at bestaa i Latin fordres 4.

Bestaaet Mellemskoleeksamen giver Adgang til Realklassen. Af Elever fra en anden Skole kan der forlanges en Optagelsesprøve; en saadan skal forlanges, naar der er gaaet mindst et Aar siden Mellemskoleeksamen.

Ifølge den af Ministeriet godkendte Plan vil der i Realklassen her ved Skolen blive undervist i følgende Fag: Dansk, Tysk, Engelsk, Aritmetik, praktisk Regning, Historie, Geografi, Naturhistorie og Naturlære, samt som valgfri Fag Geometri og Fransk. Piger kunne fritages for Undervisning i Matematik og i Stedet herfor vælge 3 Timer praktisk Regning og 3 Timer Haandarbejde. Meddelelse herom inden 1. Juni.

Om Realeksamens Rettigheder er der udstedt følgende kgl. Anordning af 2. Aug. 1907:

§ 1.

Enhver, der har bestaaet Realeksamen eller den dermed ligestillede Pigeskoleeksamen, har Ret til at indstille sig til juridisk Eksamen for ustuderede.

§ 2.

Den, der har en af de ovennævnte Eksaminer med

Engelsk, Tysk, Fransk, praktisk Regning og Matematik med Geometri, har Ret til at indstille sig til Adgangs-eksamen til den polytekniske Lærestanstalt. Er Eksamen ikke bestaaet med alle 3 fremmede Sprog og alle 3 matematiske Discipliner, maa den, for at vedkommende kan indstille sig til ovennævnte Adgangseksamen, suppleres med Tillægsprøver.

§ 3.

Realeksamen eller Pigeskoleeksamen med Engelsk, Tysk, Fransk, Latin samt praktisk Regning og Matematik — eventuelt med Tillægsprøve i et eller flere af disse Fag — giver Adgang til at indstille sig til den farmaceutiske Medhjælpereksamen og til at indmelde sig paa Tandlægeskolen.

§ 4.

Til at bestaa de omhandlede Tillægsprøver kræves, at vedkommende til hver enkelt Prøve opnaar mindst 4, beregnet efter den i kongelig Anordning af 3die August 1906 angaaende Censuren og Karaktergivningen ved de højere Almenskoler forskellige Eksaminer fastsatte Karakterbetegnelse.

§ 5.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet be- myndiges til nærmere at fastsætte Omfanget af de i nærværende Anordning omhandlede Tillægsprøver samt Tidspunktet for deres Aflæggelse.

Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.“

Tillige er herom udstedt et saalydende Cirkulære af s. D.

„Efter at have forhandlet med de Ministerier, under hvis Forretningsomraade der henhører Institutioner, som hidtil i større Omfang have krævet almindelig Forbere-

delseseksamen som Betingelse for Ansættelse i visse Stillinger, eller Læreanstalter, der hidtil have krævet nævnte Eksamen som Betingelse for Optagelse som Elev paa samme, om det Spørgsmaal, hvilken Eksamen disse Institutioner eller Læreanstalter i tilsvarende Tilfælde ville forlange af unge Mennesker, der have taget Eksamen efter den ved Lov om højere Almenskoler m. m. af 24de April 1903 indførte nye Skoleordning, skal Ministeriet herved meddele D'Hrr. Rektorer og Skolebestyrere følgende:

Realeksamen vil blive forlangt ved Ansættelse i saadanne Stillinger under Finansministeriet — derunder Toldvæsenet — Statsbanerne, Telegrafvæsenet, Postvæsenet og den kgl. grønlandske Handel, som hidtil har været betinget af almindelig Forberedelseksamen, hvorved dog bemærkes, at det, for saa vidt angaar Ansættelse af Kvinder, for hvem Prøve i praktisk Regning og Matematik ikke er obligatorisk ved Realeksamen, vil blive krævet, at Eksamen skal være taget med praktisk Regning, for at vedkommende kan opnaa Ansættelse i de heromhandlede Stillinger under Statsbanerne, Telegrafvæsenet og Postvæsenet, og med praktisk Regning og Matematik, for at Ansættelse kan ske i Stillinger under den kgl. grønlandske Handel. Ved Ansættelse af Kvinder i de paagældende Stillinger under Finansministeriet vil der derimod ikke stilles særlige Krav med Hensyn til Prøve i praktisk Regning og Matematik.

Realeksamen vil derhos blive krævet som Betingelse for Optagelse som Landbrugs- eller Havebrugselev paa Landbohøjskolen; for Optagelse paa samme som Landinspektørelv, Veterinærelv eller Skovbrugselev vil derimod blive forlangt enten Studentereksamen eller en særlig Adgangsprøve ved Højskolen.

For saa vidt det er en Kvinde, der ønsker Optagelse paa Landbohøjskolen som Landbrugs- eller Havebrugselev, maa hun have Realeksamen med praktisk Regning og Matematik. Kvinder, som ikke har aflagt Prøve i nævnte Fag, ville dog ikke være udelukkede fra at studere Landbrug eller Havebrug ved Højskolen, da de kunne indmelde sig som ekstraordinære Deltagere i disse Fag; de maa i saa Fald paa anden Maade have skaffet sig de fornødne Forkundskaber i Regning og Matematik, saaledes at de ere i Stand til at følge Undervisningen. Derimod ville de ikke kunne faa Stipendier eller Adgang til at tage Eksamen ved Højskolen, med mindre de senere i hvert enkelt Tilfælde af Landbrugsministeriet opnaa særlig Tilladelse til at blive indskrevne som Elever ved Højskolen.

I de Tilfælde, hvor almindelig Forberedelseseksamen hidtil har været krævet som Betingelse for at indstille sig til Adgangsprøverne til Søværnets Undervisningsanstalter, vil Realeksamen blive forlangt, ligesom denne vil give Adgang til Officerskolens næstældste Klasse.

Naar Mellemskoleeksamen er bestaaet med Gennemsnitskarakteren 6, vil den blive stillet lige med de Eksaminer, der fritage de værnepligtige, der ønske Uddannelse som Sekondløjtnanter, for at underkaste sig Prøven for Sekondløjtnantselever, hvorhos bestaaet Mellemskoleeksamen uden Hensyn til det opnaaede Pointsantal vil kunne give de værnepligtige Tillægsvedtegning om Tjenestedygtighed til Forplejningskorpset.

Med Hensyn til den Stilling, man i ledende Kredse inden for Handelen, Haandværket og Industrien indtager til den nye Skoleordnings forskellige Eksaminer, skal man henvise til Erklæringer fra den danske Handelsstands Fællesrepræsentation og Fællesrepræsentationen

for dansk Industri og Haandværk, som Indenrigsministeriet paa Foranledning herfra har indhentet.“

Ifølge ministeriel Bekendtgørelse af 28. Marts 1908 kan der, naar Realeksamen er taget kun med 2 fremmede Sprog, tages Tillægsprøve i det 3. Sprog (kun mundtlig); ligeledes kan der tages Tillægsprøve i Geometri (kun mundtlig) og af Piger desuden i praktisk Regning og Matematik, og ligeledes i Latin. Fordringerne i Latin ere de samme som ved Optagelse i 1. Gymnasieklasse, i det fremmede Sprog og i praktisk Regning og Matematik de samme som ved Realeksamen; i Geometri svarer Fordringerne til, hvad der er angivet i Cirkulære af 19. Nov. 1906 om Undervisningen i Realklassen. Prøven er mundtlig; der eksamineres afvekslende i Teori og Opgaver. Ved Prøven i praktisk Regning, der kun er skriftlig, forudsættes de i Mellemskolen gennemgaaede Afsnit at være indøvede yderligere gennem Opgaver, afpassede efter Elevernes større Modenhed; særlig maa være indøvet i Handelsregning (Kalkulation), samt enkelt og sammensat Rentesregning med og uden Anvendelse af Rentetavle; Kendskab til Logaritmer kræves ikke. Til at bestaa kræves i hvert Fag 4; Tillægsprøven afholdes, dog kun i de regelmæssige Eksamensterminer, ved eksamensberettigede Skoler eller ved Eksamenskommissionen i København.

Et ministerielt Cirk. af 30. s. M. bestemmer derfor, at forsaavidt der ved Realeksamen ønskes afholdt Prøve i det 3. fremmede Sprog, i Geometri og (for Piger) i praktisk Regning, som valgfri Fag, eller i Latin, maa der i Aarets Løb i vedkommende Fag være gennemgaaet et Pensum, som svarer til det ovenfor ved Tillægsprøverne angivne.

Bestaaet Mellemskoleeksamen giver ligeledes Adgang

til Gymnasiets 1. Klasse. Naar Elever fra andre Skoler ønskes optagne, maa Indmeldelsen ledsages af en af vedkommende Skolebestyrer affattet udførlig Redegørelse for Elevens Undervisning, de benyttede Undervisningsmidler og Undervisningsmetoder (særlig i Sprog). Hvis denne Redegørelse af Rektor og Faglærerne ikke anses for fyldestgørende, maa der i vedkommende Fag forlanges en særlig Optagelsesprøve; hvis der er gaaet mindst ét Aar efter Mellemskoleeksamen, skal der finde en Optagelsesprøve Sted i Fortsættelsesfagene. Dette gælder ogsaa, naar undtagelsesvis en Elev optages i 1. Kl. i Aarets Løb eller i 2. og 3. Gymnasielasse, da det da nøje maa paases, at han „lige fra først af“ (uden Efterhjælp) kan følge fuldt ud med Klassen (Cirk. af $15\frac{1}{2}$ 1907).

For dem, der uden at have bestaaet Mellemskoleeksamen søge Optagelse i Gymnasiets 1. Klasse, er der ved kgl. Anord. af $11\frac{1}{2}$ 1907 forordnet en Optagelsesprøve, der i det væsentlige svarer til Mellemskoleeksamen, men som forsaavidt er betydelig strengere, som den ikke kan indskrænkes til en blot Aarsprøve for 4. Mellemskoleklasse.

For dem, der ikke har haft Latin i Mellemskolen, er der ved kgl. Anord. af $11\frac{1}{2}$ 1907 forordnet en Til-lægsprøve. For Elever, der har bestaaet Almindelig Forberedelseseksamen med mindst 65 Points (2 Sprog) eller 69 $\frac{1}{3}$ Points (3 Sprog) og mindst „godt“ i Dansk, er der ved kgl. Anord. af $28\frac{1}{2}$ 1907 forordnet en Optagelsesprøve af lignende Art som den ved Anord. af $11\frac{1}{2}$ 1907 forordnede Optagelsesprøve.

Fælles for alle Retninger er Gymnastik, Sang og Sløjd eller andet Legemsarbejde. Heri vil der blive givet Fagkarakterer, der dog ikke vil blive medregnet ved Uddragningen af Hovedkarakteren; dette vil derimod

blive Tilfældet med Fagkarakteren for Orden med skriftlige Arbejder.

Den klassisk-sproglige Retning vil give Adgang til alle Universitetseksaminer, den matematisk-naturvidenskabelige til Universitetseksaminerne under det filosofiske- og det matematisk- naturvidenskabelige Fakultet og Statsvidenskab, samt til straks at indtræde som Eksaminander ved den polytekniske Læreanstalt. For at indstille sig til de øvrige Universitetseksaminer maa de matematisk-naturvidenskabelige Studerende hestaa Tillægsprøver i Græsk og Latin (Teologerne 120 Teubnersider Prosa i hvert af Sprogene), eller Latin alene (Jurister og Medicinere). For Juristerne vil der fordres Færdighed i at læse udvalgte, i Forvejen gennemgaaede Stykker af Corpus juris, saa at Mellemskoleeksamens Latin ikke kan anses for tilstrækkelig hertil. Dette er derimod Tilfældet med Medicinere, der kunne nøjes med den i Mellemskolens 4. Klasse tagne Latinprøve. Det tilraades derfor ogsaa de Elever, der ville optages i den mat.-naturv. Afdeling med Medicin til Maal, at læse Latin i 4. Mellemskoleklasse; hvis ikke, kan Prøven tages ved Udgangen af hver af Gymnasiets 3 Klasser og efter Studentereksamen.

Ogsaa den matematisk-naturvidenskabelige Linie kan saaledes benyttes af Medicinere, der netop i denne Retning faar Kundskaber i Naturlære og Kemi, der vistnok maa siges fuldt ud at opveje Ulemperne ved den lille Tillægsprøve i Latin. Forøvrigt maa det tilraades alle, der vil melde sig til Universitetsstudier, hvortil der udfordres Latin, at vælge den klassisk-sproglige Retning, da den nysproglige Retnings Latin næppe vil kunne tilfredsstille Fordringerne (omtr. som nuværende IV Klasse). — Teologer bør ubetinget vælge den klassisk-sproglige Retning, der alene giver fyldige Kundskaber i Græsk og

Latin; ellers skal der af Teologerne tages de ovennævnte Tillægsprøver baade i Græsk og Latin (og i Hebraisk). Jfr. iøvrigt kgl. Anord. af 28. Febr. 1908 (Statstidende Nr. 282) og minist. Cirk. af 23. Marts s. A. (Statstidende Nr. 302).

Indmeldelser af Privatister til Afgangsprøverne og Tillægsprøverne (ogsaa til den for Farmaceuter, Veterinærer og Tandlæger anordnede Tillægsprøve i Latin) maa indsendes til Skolen inden 15. April, til Optagelsesprøven i Gymnasiets 1. Kl. uden Mellemskoleeksamen inden 1. Maj.

Indmeldelser i og Udmeldelser af Skolen maa ske skriftlig, Udmeldelserne senest den sidste Dag i vedkommende Kvartal, da der ellers maa erlægges Betaling for hele det følgende Kvartal, Indmeldelserne inden 1. Juni, hvis man vil være nogenlunde sikker paa Optagelse. — Optagelsesprøven vil i Reglen finde Sted omtrent 1. Juli.

Om Optagelse i Statens højere Almenskoler er der forøvrigt udsendt følgende Cirkulære af 20. Juni 1907:

„Da tiltagende Pladsmangel i forskellige af Statens højere Almenskoler træder hindrende i Vejen for, at man i de paagældende Skolers 1. Mellemskoleklasse kan optage alle dem, der bestaar . . . Optagelsesprøven til Mellemskolens 1. Klasse, og da Spørgsmaalet om Optagelse eller Ikke-Optagelse af de Aspiranter, der bestaar Prøven, ikke kan afgøres efter Prøvens Udfald, idet der i Medfør af de [gældende] Bestemmelser ikke ved Optagelsesprøven skal eller bør gives Karakterer, saaledes at alle, der blot bestaar Prøven, for saa vidt maa stilles lige, vil Ministeriet herved have bestemt, at i alle Tilfælde, hvor Pladsmangel bevirker, at ikke alle de Aspiranter, der bestaar Prøven, kunne optages i Skolen, bliver Spørgsmaalet om, hvilke Aspiranter der

skulle optages, at afgøre af Ministeriet efter Indstilling fra den paagældende Skoles Rektor.

Umiddelbart efter Optagelsesprøvens Tilendebringelse vil derfor Rektor have til Ministeriet at indsende Fortegnelse over dem, der have bestaaet Optagelsesprøven, ledsaget af til Ministeriet stiledede Andragender fra de paagældende Forældre eller Værger om Optagelsen, hvilke Andragender kunne være ledsagede blandt andet af Vidnesbyrd fra den tidligere Skole angaaende vedkommendes Flid og Opførsel og af Oplysninger om Forældrenes Formuesforhold.

Paa Grundlag af dette Andragende fremsætter Rektor en under Hensyn til samtlige i Betragtning kommende Omstændigheder motiveret Indstilling, hvorefter Ministeriet træffer den endelige Afgørelse . . . “

Hidtil har der her ved Skolen til 1. Mellemskoleklasse ikke været saa stor Tilgang, at en Klassedeling har været nødvendig; men for alle Tilfældes Skyld bør dog Indmeldelsen til 1. Mellemskoleklasse allerede i Aar indgives i Andragender, stiledede til Ministeriet.

Skolepengene vil efter 19. August d. A. blive forhøjede til 42 Kr. fjerdingaarlig i Gymnasiet og Realklassen, til 36 Kr. fjerdingaarlig i Mellemskolen; Kontingentet for næstældste Barn nedsættes med $\frac{1}{4}$, for det tredie ældste med $\frac{1}{2}$; de følgende Børn gaar frit i Skole. — Skolepengene opkræves hvert Fjerdingaar og skal erlægges i Kvartalets første Maaned; dog kan, naar skriftlig Anmodning derom tilstilles Rektor, Betalingen ogsaa erlægges maanedlig. I Juli Kvartal opkræves Pengene i to Halvdele, før og efter Sommerferien. Den, som udmeldes af Skolen i Løbet af

Juli Maaned uden at besøge Skolen efter det ny Skoleaars Begyndelse, betaler kun Skolepenge for Juli Maaned.

Understøttelsesmidlerne er som hidtil:

I. De Beneficier, hvortil Ministeriet udnævner efter Rektors Indstilling i Samraad med Skoleraadet (Lærerraadet).

a. Fripladsernes Antal er, som hidtil, $\frac{1}{6}$ af samtlige Elever, herfra dog regnet de ekstraordinære Gratistpladser for Lærernes Sønner eller Døtre; de kan tildeles saavel mandlige som kvindelige Elever baade i Mellemskolen og Gymnasiet og i de gamle Klasser. Ordinære Fripladser kan, som hidtil, kun tillægges Elever, der har gaaet mindst et Aar i Skolen. En hel Friplads kan deles i 2 halve. De 12 paa Finansloven bevilgede ekstraordinære Fripladser (for alle Statsskolers Elever) kan ogsaa søges af Elever i 1. Mellemskoleklasse.

b. Som Stipendier uddeles Renterne af Stipendiefondens Grundkapital til studerende Disciple i de gamle Klasser (i Aar endnu VI Kl.) samt til Mellemskolens og Gymnasiets Elever (Lov af 24. April 1903 § 24). Herefter vil disse Stipendier ogsaa kunne tildeles kvindelige Elever i Mellemskolen eller Gymnasiet. De kan, efter de ældre Bestemmelser, dels tildeles som Oplagspenge til Brug ved Universitetsstudier, dels som Hjælp til Skolepenge. Oplagspengene udbetales af Universitetskvæsturen i tre Terminer, hvis Dimittenden har ladet sig indskrive inden den af Universitetet fastsatte Dag for Immatrikulationen, ellers falder de tilbage til Skolens Stipendiefond (Cirk. af 23. April 1897).

Ansøgninger, hvortil trykte Skemaer udleveres af Rektor, maa indgives inden Sommerferiens Begyndelse. De maa indeholde nøjagtige Oplysninger om Formuesforholdene (aarlig Indtægt, Kapital, Prioritets- og anden Gæld o. s. v.) og medundertegnes af en kendt Mand (Præsten, Øvrigheden, Skattekommissionens Formand). De, der allerede har opnaaet et Beneficium, behøver i Reglen ikke at søge paa ny.

Endelig uddeles aarlig af Ministeriet af Kommunitetets Midler en Sum til Understøttelse „for saadanne, som først i en fremrykket Alder har bestemt sig for Studeringer og som ved en Forberedelses- eller Fag-eksamen har givet sikkert Haab om god Fremgang“. Ansøgninger herom sendes direkte til Ministeriet efter forudgaaende Bekendtgørelse i Bladene.

Private Legater for Skoledisciple:

1. Nissens Legat for studerende Disciple kan tillægges Elever i VI Kl. og i Gymnasiet og de Elever i 4. Mellemskoleklasse, der er bestemt til at fortsætte Studeringerne (minist. Skrv. af 10. Juli 1903). Det bortgives i December Maaned af Skoleraadet, 4 Femtedele (810 Kr. 72 Øre) til uformuende Elever, der viser god Opførsel, 1 Femtedel (202 Kr. 60 Øre) som Paa-skønnelse af Flid og god Opførsel; Halvdelen udbetales, Halvdelen oplægges til Afgangseksamen. — Hjemfaldne Oplagspenge udbetales til Studenter fra de sidste Aar (Ansøgninger herom med Flidsattest inden 1. December).

2. Læge Frederik Foghs Legat (100 Kr. aarlig i højst 3 Aar) uddeles halvaarlig af Lærerraadet til „to flittige begavede uformuende Elever“ (ogsaa kvindelige).

3. Det stampeske Legat, 2 Portioner, hver paa 400 Kr. aarlig, til Understøttelse af studerende (kun mandlige Elever i Gymnasiet eller eventuelt i 4. Mellemskolekl.) under deres Skolegang i Viborg Katedralskole, dernæst under Forberedelsen til en Embeds-eksamen ved Universitetet, bortgives, naar Pladser er ledige, af Lærerraadet og en Præst i Middelsom Herred, valgt af Embedsbrødrene paa 5 Aar (for Tiden Pastor Valeur i Langaa, genvalgt i Maj 1907). Fortrinsret har Testators og hans Hustrus Slægtninge, dernæst Sønner af Købstadborgere (∅: enhver, der holder Dug og Disk i en Købstad og deltager i Byens Tyng), Landsbypræster og Landsbydegne.

Det grevelig moltkeske Legat for Sønner af kgl. Embedsmænd, 2 Portioner, for Tiden hver paa 76 Kr., bortgives, naar Pladser bliver ledige, af Lensgreve Moltke til Bregentved.

De jessenske Legater for Slægtninge af Rektor Jessen og Hustru f. Ostenfeldt, der have Fortrinsret, dernæst for duelige og fattige studerende i Viborg, fra den Tid de kom i 5. Lektie, indtil deres „Triennium“ ved Universitetet er udløbet, uddeles af Stiftets Biskop.

Det mallingske Legat (omtr. 164 Kr.) bortgives aarlig af Konsistorium ved Københavns Universitet til en af Skolens Dimittender efter Indberetning af Skolens Rektor om Dimittendernes Forhold.

Det juelske Legat, 2 Portioner, hver paa 75 Kr. 16 Øre i et Tidsrum af højst 5 Aar for studerende fra Viborg eller Aalborg Skoler, bortgives af den juelske Slægt i Forening med Viborg Stifts Biskop.

„Skibslæge H. B. Gerbers og Hustrus Legat

for en trængende og flittig Student fra Viborg Skole“ er ved testamentarisk Bestemmelse af 10. Marts 1902 og senere Codicil af 28. Maj 1903 af Adamine Nicoline Hedevig Gerber, født Engel, Enke efter Skibslæge Hans Gottlieb Gerber, tillagt Viborg Skole til Minde om hendes forlængst afdøde Mand, der var udgaaet fra Skolen. Enkefru Gerber døde i November Maaned 1906, men Boet er først senere blevet sluttet; efter nedenstaaende kgl. konfirm. Fundats af 2 Marts d. A., vil Legatet første Gang blive bortgivet i Januar 1909.

Vi Frederik den Ottende, af Guds Naade Konge til Danmark, de Venders og Gothers, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg, Gøre vitterligt: At Vi efter derom allerunderdanigst gjort Ansøgning og Begæring allernaadigst ville have Fundatsen for et i Henhold til Enkefru Adamine Nicoline Hedvig Gerber født Engels Testamente oprettet Legat, kaldet „Skibslæge H. G. Gerbers og Hustrus Legat for en trængende og flittig Student fra Viborg Skole“ i alle dens Ord, Klausuler og Punkter, saaledes som den her vedhæftet findes, konfirmeret og stadfæstet, ligesom Vi og hermed konfirmere og stadfæste samme.

Forbydende alle og enhver mod det, som foreskrevet staar, Hinder at gøre.

Givet i Vor Kongelige Residensstad Kjøbenhavn den 2. Marts 1908.

Under Vort Kongelige Segl.

(L. S.)

Efter Hans Kongelige Majestæts allernaadigste Befaling.

Enevold Sørensen.

Stemann.

Fundats

for „Skibslæge H. G. Gerbers og Hustrus Legat for en trængende og flittig Student fra Viborg Skole“.

§ 1.

Legatet oprettes i Henhold til Enkefru Adamine Noline Hedvig Gerber f. Engel's Testamente af 16. Februar 1899 med Codicil af 28. Maj 1903, II 1. og 3. Pkt., med en Kapital paa 4000 Kr. — Fire Tusinde Kroner —, der udlægges kontant eller i Ohligationer til Kurs.

§ 2.

Legatets Kapital anbringes efter Reglerne for Anbringelse af Umyndiges Midler og maa ingensinde angribes; hvis nogen Del af Kapitalen skulde gaa tabt, skal Uddelingen af Renterne ophøre, indtil Kapitalen atter har naaet den oprindelige Størrelse; Legatets Aktiver bliver at forsyne med Forbudspaategning af Viborg Stiftsøvrighed.

§ 3.

Den aarlige Rente skal tilfalde en flittig, begavet og trængende Student til Hjælp i de første Studieaar, efter at han er dimitteret fra Viborg Skole.

§ 4.

Uddelingen foretages een Gang aarlig i Januar Maaned af Skoleraadet (Lærerraadet) for Viborg Skole til den efter dettes Skøn nærmest kvalificerede Ansøger. Raadet træffer sin Beslutning i Henhold til de for dets Afgørelse ellers gældende Regler; en Ansøger er ikke udelukket fra at komme i Betragtning, fordi han tidligere har nydt en Portion af Legatet.

§ 5.

Bekendtgørelse om Ansøgninger til Legatet skal

ske saavel i et Blad i Viborg som i „Berlingske Tidende“ samt saa vidt muligt ved Opslag paa Universitetet.

§ 6.

Omkostningerne ved Avertissementer og andet vedrørende Bestyrelsen af Legatet afholdes forlods af Renterne.

§ 7.

Legatets Midler bestyres, ligesom Skolens øvrige Legater, af Skolens Forstanderskab under Stiftsøvrighedens Tilsyn. Aarligt Regnskab over Legatets Indkomster og Udgifter og over eventuelle Forandringer med Hensyn til Formuen aflægges og revideres paa samme Maade som ved Skolens øvrige Legatmidler.

Kjøbenhavn, den 27. November 1907.

Som executor testamenti

i Enkefru Adamine Gerbers Dødsbo:

S. Jermiin.

Viborg, den 28. November 1907.

Paa Skolens Vegne:

A. Heise,
Rektor.

Med Hensyn til Elevernes Forhold uden for Skolen fremhæves for Forældre og Værger Ønskeligheden af, at ikke blot de yngre, men ogsaa de ældre Elever altid anbringes i fast Pension, hvor der kan føres tilbørligt Tilsyn med dem. Hvor Eleverne anbringes, maa meddeles Skolen.

Ifølge Plakat af 28. November 1828, hvis Bestemmelser ogsaa i senere Aar er indskærpede, er det forbudt Eleverne paa egen Haand at besøge Værtshuse,

Konditorier og lignende Steder, ligesom det ogsaa under Strafansvar er forbudt Værten at beværte dem.

Uden for Selskab med Forældre eller andre, der træder i disses Sted, maa ingen Elev uden Skolens Tilladelse tage Del i offentlige Baller, Maskerader eller lignende Forlystelser, ligesom det ogsaa følger af Elevens hele Stilling til Skolen, at han ikke kan optræde offentlig ved Koncerter, Teaterforestillinger eller lignende Lejligheder uden Skolens Tilladelse.

Offentlig Tobaksrygning af Skolens Elever anses for upassende og kan medføre alvorlig Paatale; desuden anses Tobaksrygning i en ung Alder som farlig for Sundheden og den aandelige Udvikling.

Konfirmationsforberedelsen bør helst finde Sted i Sommerhalvaaret, saa at den begynder i 3. Mellemskoleklasse og afsluttes i Oktober i 4. Mellemskoleklasse. Hertil vil der om muligt blive taget Hensyn ved Skemalægningen.

Ferier og Fridage er nærmere fastsatte ved Ministeriets Kundgørelse af 30. Novbr. 1903, nemlig i alt 63 Søgnedage foruden de almindelige Søn- og Fesrdage (omtr. 60 Dage). Da saaledes omtr. $\frac{1}{3}$ af Aaret er Ferie dage, kan Skolen kun under ganske særlige Forhold, som sjældnere Familiefester eller lignende, tilstaa enkelte Elever særlig Frihed, og det saa meget mere, som den ny Skoleordning i højere Grad end den ældre lægger Vægten netop paa Arbejdet i selve Skoletimerne.

Sygemeldelser maa tilstilles Skolen straks ved Sygdommens Begyndelse, saa vidt muligt med Angivelse af Sygdommens Art. Naar der i en Husstand har vist sig tyfoid eller gastrisk Feber, smitsom Hjerne-Rygmarvsbetændelse, Difteritis, Strubehoste (Krup) eller

Skarlagensfeber, maa de til samme Husstand hørende Børn ikke søge Skolen, før de medbringer Lægeattest for, „at de ikke kan antages at udbrede Smitte“. En saadan Lægeattest maa der selvfølgelig ogsaa medbringes, naar Børnene selv har lidt af smitsomme Sygdomme.

Hvis en Elev af Sundhedshensyn ønskes fritaget for at opholde sig paa Gaardspladsen, maa der medbringes Attest fra Hjemmet eller, hvis Fritagelsen skal gælde i længere Tid, fra en Læge. Saadanne Elever vil da under Friminuterne blive henviste til et særligt Klasseværelse.

Fritagelse for Gymnastik (Friluftssport, Svømning) ud over enkelte Dage gives kun efter Lægeattest.

Om Ophævelse af daglige Karakterer udsendte Ministeriet under 21. Marts f. A. en Skrivelse til Skolerne, hvis Betænkning blev indhentet, idet Ministeriet for øvrigt stærkt fremhævede Betydningen af det gamle Karaktersystems Ophævelse under de nye Skoleforhold.

I Svarskrivelsen fra Viborg Skole gjordes opmærksom paa, at daglige Karakterer netop for 50 Aar siden (1857) var blevne opgivne ved Odense Skole af den daværende Rektor Prof. Henrichsen, vistnok under stærk Paavirkning af daværende Overlærer ved Skolen, H. H. Lefolii, der maaske atter var paavirket fra Schneekloth's Skole i København, hvor der heller ingen daglige Karakterer gaves. Da Lefolii i 1866 forflyttedes til Viborg som Rektor, beholdt han, vel nærmest paa Grund af de daværende Forhold ved Skolen, det gamle System; først da Ministeriet selv, paavirket af den daværende Undervisningsinspektion (Adolf Steen, Edvard Holm og Vilhelm Thomsen), selv

foreslog Afskaffelsen af de daglige Karakterer, blev, efter en Forhandling i et Lærermøde i August 1882, med alle Stemmer mod 2 vedtaget Afskaffelsen af de daglige Karakterer. Grundene hertil var tildels de samme, som ogsaa anførtes i den ministerielle Skrivelse af 21. Marts f. A.: en større Frihed og Liv i Undervisningen, Bestræbelserne for gennem en „Klasseundervisning“ at søge at faa hele Klassen med, saa at ikke under den enkeltes længere Overhøring de øvrige sad mere eller mindre ørkesløse eller uopmærksomme, og for at Lærerne mere kunde blive virkelige „Lærere“, og mindre „Hørere“. Dertil kom Følelsen af det næsten umulige i retfærdig Bedømmelse, hvor der skal lægges den samme Maalestok for Præstationer af flittige, men tunghovede, og af lethovede, men dovne Elever, — for ikke at tale om det moralsk usunde i ved ydre Midler at fremelske falsk Æresfølelse eller personlig Forføngelighed.

Da Ophævelse af Karaktererne i det hele syntes at have haft en gavnlig Indflydelse paa Undervisningen i Viborg Skole, og dette ogsaa paa det derom afholdte Lærerraadmøde erkendtes af de fleste af Lærerne, maatte Skolen selvfølgelig hilse det af Ministeriet bebudede Skridt med Tilfredshed. Under 8. Juni 1907 blev derpaa af Ministeriet udstedt følgende Cirkulære:

„I Tilslutning til Skrivelse af 21. Marts d. A. vil Ministeriet herved have fastsat følgende Bestemmelser angaaende Karaktergivningen ved Statens højere Almenskoler:

1) Fra Begyndelsen af Skoleaaret 1907—08 bortfalder, forsaavidt det ikke allerede maatte være sket, den daglige Karaktergivning.

2) Fra samme Tidspunkt at regne vil der i Mellemskolen mindst 8 à 9 Gange i Løbet af Skoleaaret,

og i Realklassen samt i Gymnasiet mindst 4 Gange i Løbet af Skoleaaret være at give hver enkelt Elev for hvert Fag enten Karakterer, udtrykte ved de i § 4 i kgl. Anordning af 3. August 1906 angaaende Censuren og Karaktergivningen ved de højere Almenskolors forskellige Eksaminer omhandlede Tal, eller særlig i Ord udtrykte Vidnesbyrd eller, hvis Skolen maatte foretrække det, begge Dele i Forening.

Ved Karakterer under 4 anbefales det at tilføje en Oplysning om den formodede Aarsag til den ringe Karakter.

3) Samtlige Karakterer og Vidnesbyrd indføres i en særlig Karakterbog, som forevises for Elevens Forældre eller Værger og af disse forsynes med Paategning om sket Forevisning.

4) Foruden de nævnte Karakterer og Vidnesbyrd vil der, i en særlig „Meddelelsesbog“ efter Tid og Lejlighed, eller naar særlige Grunde tale derfor, være at give fyldigere (rosende eller dadlende) Meddelelser til Forældrene eller Værgerne, hvilke Meddelelser, saafremt Skolen foretrækker udelukkende at bruge Karakterer, i al Fald mindst 4 Gange om Aaret bør have Form af egentlige Vidnesbyrd.

Efter Udløbet af det kommende Skoleaar vil Skolen have hertil at indsende en Beretning om den i Aarets Løb benyttede Fremgangsmaade samt om de derved i de forskellige Retninger indvundne Erfaringer.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, den 8. Juni 1907.“

II. Afgangs- og Aarsprøver i Juni—Juli 1907.

Afgangs- og Aarsprøverne afholdtes paa de i Indbydelsesskriftet fra i Fjor meddelte Tider. Udfaldet af Afgangsprøverne ses af omstaaende Karakterlister.

Følgende Tillægsprøver har været afholdte i Eksamensterminen eller i Skoleaarets Løb:

	Latin (4. Kl.)	Latin (Farm.)	Latin (4. M.)	Fransk	Græsk
1. Ellen M. Jacobsen	"	mg÷	"	"	"
2. Ingrid M. Jensen	"	mg	"	"	"
3. Anders Mikkelsen	"	g+	"	g	"
4. M. H. N. Norn	g	"	"	"	"
5. P. D. Olufsen	tg	"	"	"	"
6. Vald. Jensen	"	g	"	mg÷	"
7. Eva Thomsen	"	ug	"	mg+	"
8. H. B. J. Cramer (6. Juli)	"	"	4	"	"
9. Sv. G. Deigaard (19. Aug.)	"	"	4	"	"
10. Jens P. Jensen (24. Aug.)	"	tg	"	"	"
11. Marius Egeskov Madsen (24. Aug.)	"	g÷	"	"	"
12. Odin J. F. Olesen (24. Aug.)	"	mg	"	"	"
13. Ingrid Esmann (15. Septbr.)	"	"	6	"	"
14. Jens Nielsen (15. Septbr.)	"	"	6	"	"
15. Anker Moos (Septbr.)	g	"	"	"	g+
16. Marie Oxe (19. Oktbr.)	"	mg	"	"	"
17. Laur. Kn. Larsen (Januar 1908).	"	"	6	"	"

Til de skriftlige Afgangsprøver sendtes Opgaverne af Ministeriet. De sproglige Opgaver meddeles her:

A. Afgangseksamen for studerende.

Dansk Stil, fri Opgave: Hvilken Betydning for et Menneskes Udvikling har Kendskab til fremmede Lande og fremmed Kultur, og ad hvilke Veje kan et saadant Kendskab opnaas?

Dansk Stil, bunden Opgave: Nogle Hovedpunkter i Københavns Historie fra Absalons Tid til vore Dage.

Oversættelse fra Latin:

Anno p. Chr. n. CCCLXIII imperator Julianus subito insidiantium Persarum impetu hasta equestri graviter vulneratus quum in castra relatus esset, medicorum ministeriis fovebatur. Mox, ubi lenito paulisper dolore timere desiit sibi, arma poscebat et equum, ut reviso prælio suorum fiduciam repararet; sed quum vires parum sufficerent voluntati sanguisque ex vulnere proflueret, aliquamdiu immobilis jacuit. Et quum locum, ubi ceciderat, Phrygiam appellari comperisset, omnem spem vivendi amisit; nam in loco hujus nominis morituum eum esse vates ei olim cecincrant. Interim militibus, ut casum eius ulciscerentur, incredibili ardore pugnantibus, ipse in tabernaculo jacens amicos tristes et demissos se circumstantes his fere verbis adlocutus est. „Advenit, o socii, nunc tempus abeundi e vita, quam reposcenti naturæ ut debitor bonæ fidei lætus reddo, philosophorum sententia perdoctus, quanto animus beator sit corpore, consideransque, quotiens deterioris condicionis cum meliore permutandæ facultas nobis detur, lætandum esse potius quam dolendum, illud quoque animadvertens, deos interdum hominibus piissimis mortem tamquam summum præmium persolvisse. Nec me gestoram pænitet, neque ullius flagitii angor recordatione; vel quum iu tenebris degerem relegatus¹⁾, vel post principatum susceptum animum, tamquam a cognatis cælestibus defluentem, immaculatum, ut existimo, conservavi, et pacis negotia moderate regens nec bella nisi omnibus prius diligenter examinatis rationibus inferens. Reputans enim, juste imperanti civium prosperitatem et salutem propositam esse debere, ad tranquilliora semper, ut nostis, propensior fui, omnemque licentiam, rerum corruptricem et morum, ab actibus meis removi. Gratias autem ago numini divino, quod non clandestina proditione nec longis morborum cruciatibus decedo, sed in medio rerum gloriosarum cursu hunc merui²⁾ e mundo digressum. Æque enim timidus est et ignavus, qui, quum non oportet, mori desiderat, et qui mortem refugit, quum di illam mittunt. De successore autem creando caute reticeo, ne aut per imprudentiam dignum præteream aut eum, quem idoneum reor, nominando periculis objiciam, si vos forte alium anteposueritis. Sed ut bonus rei publicæ alumnus opto, ut bonum post me reperiatis rectorem.“

1) relegare: forvise 2) merere: faa.

Afgangseksamen for studerende

Nr.	Sproglig-historisk Retning.	Faderens Stilling og Opholdssted.	Dansk Stil		Dansk og Oldnordisk.	Fransk.
			fri.	bnd.		
1.	Aage Nielsen, f. $\frac{8}{9}$ 89, opt. 1905 i V.	Lærer, Sjørsløv.	mg	mg	mg+	mg+
2.	Aage Nissen, f. $\frac{2}{5}$ 89, opt. 1903 i III.	Præst, Selde.	mg+	mg	mg+	mg+
3.	Aage A. Drejer, f. $\frac{7}{6}$ 89, opt. 1904 i IV.	Højskoleforst. Krabbesholm.	mg	mg	ug÷	mg
4.	Niels Nielsen, f. $\frac{11}{8}$ 86, opt. 1904 i V.	Landmand, Hvidbjerg.	mg	mg	mg+	mg÷
5.	A. Cæcille Ræder, f. $\frac{17}{9}$ 88, opt. 1903 i III.	Hofjægermester, København.	mg+	mg+	mg	mg+
6.	P. V. E. Windeballe, f. $\frac{14}{2}$ 89, opt. 1901 i I.	Stationsforst. Tistrup.	mg÷	mg	mg	g+
7.	J. F. G. Hansen, f. $\frac{6}{8}$ 84, opt. 1905 i V.	Præst, Thisted.	mg	mg	mg	mg÷
8.	D. P. H. Smith, f. $\frac{25}{4}$ 90, opt. 1901 i I.	Præst, Viborg.	mg	mg÷	mg	mg
9.	Johs. N. Jessen, f. $\frac{9}{2}$ 89, opt. 1900 i I.	Præst, Vejle.	g+	mg	mg+	mg
10.	J. O. P. R. Stenstrup, f. $\frac{19}{2}$ 89, opt. 1901 i I.	Præst, Bøvling.	g+	g	g+	g+
Matematisk- naturvidenskabelig Retning.						
11.	P. V. Dederding, f. $\frac{17}{4}$ 89, opt. 1901 i I.	Kaptajn, Viborg.	mg	mg+	mg+	mg÷
12.	P. L. B. v. Spreckelsen, f. $\frac{11}{7}$ 89, opt. 1901 i I.	Fabrikant, Viborg.	mg÷	mg	mg	mg
13.	J. C. Jacobsen, f. $\frac{14}{12}$ 88, opt. 1901 i I.	Pakmester, Viborg.	g+	g	mg	mg÷
14.	Find Johnsen, f. $\frac{3}{4}$ 89, opt. 1901 i I.	Overretssagf., Viborg.	g+	mg	mg+	mg
15.	Steffen Sander, f. $\frac{17}{4}$ 89, opt. 1901 i I.	Overretsassessor, Viborg.	mg	mg+	g+	mg÷
16.	Poul M. Smith, f. $\frac{20}{10}$ 88, opt. 1904 i Vm.	Præst, Viborg.	g+	g+	g	tg+
17.	J. P. Købke, f. $\frac{9}{6}$ 89, opt. 1901 i I.	Fabrikant, Søndermølle.	mg÷	mg÷	mg÷	g+
18.	H. Brems (Realstudent), f. $\frac{4}{2}$ 87, opt. 1905 i V.	Fabrikant, Viborg.	mg+	ug÷	mg+	g÷

Til Første Karakter med Udmærkelse fordres mindst 105 Points, ti

i Sommeren 1906.

Engelsk.	Tysk.	Historie.	Latin			Græsk.	Fysik.		Points.	Hoved-karakter.
			skr.	læst.	ikke læst.					
„	ug÷	ug÷	mg÷	ug÷	ug	ug÷	ug÷		104	1. Karakt.
ug÷	„	ug÷	mg+	ug÷	mg	ug	g÷		101	1. Karakt.
mg	„	mg+	g+	mg÷	mg	mg÷	mg		96	1. Karakt.
„	mg	mg+	g	mg÷	mg÷	mg÷	ug		94	1. Karakt.
ug	„	mg+	mg÷	mg	mg÷	mg+	g÷		92	1. Karakt.
mg	„	mg	mg÷	g+	g+	mg÷	mg÷		89 ¹ / ₃	1. Karakt.
mg	„	mg÷	g	g+	mg÷	g+	mg+		89	1. Karakt.
mg	„	g	g	mg	mg÷	mg÷	mg÷		88	1. Karakt.
mg	„	mg÷	tg+	g÷	mg÷	g	mg÷		83	2. Karakt.
mg	„	mg÷	tg	g+	g	tg+	g		69	3. Karakt.
			Aritmetik		Geometri		Fysik			
			skr.	m.	skr.	m.	mek.	kem.		
mg	„	ug÷	mg+	ug÷	mg	ug÷	ug	ug÷	102	1. Karakt.
mg÷	„	ug÷	mg	ug	g	ug÷	ug	ug	100	1. Karakt.
mg÷	„	mg	tg+	mg÷	g+	mg	mg÷	mg+	86	1. Karakt.
mg÷	„	mg÷	tg	mg÷	g÷	mg	mg+	mg	85	1. Karakt.
mg÷	„	mg÷	g÷	mg	g+	g÷	mg÷	g+	84	1. Karakt.
g+	„	ug÷	mg+	g+	mg+	mg	g+	mg	82	2. Karakt.
mg÷	„	g	tg+	g	g	g÷	mg	mg	77	2. Karakt.
mg	„	ug	mg÷	ug	mg	ug÷	ug	ug	98	1. Karakt.

Første Karakter 84 P., til Anden Karakter 70 P., til Tredie Karakt. 56 P.

IV Klases Hovedeksamen

Nr.	Navn.	Født.	Faderens Stilling og Opholdssted.	Optaget	Dansk Stil.
				Aar. Kl.	
1	A. F. Nielsen.	18/12 90	Stationsbud, Viborg.	1904 i II	ug÷
2	Anna M. Riegels.	28/9 90	Enke eft. Propriet., Vib.	1904 i II	mg+
3	Jul. S. Juul.	1/1 89	Købmand, Durup.	1903 i I	mg
4	N. G. C. Morville.	25/3 91	Skovrider, Skalmstrup.	1903 i I	mg+
5	J. B. Bjarnesen.	25/10 89	Enke eft. Præst, Ryde.	1904 i II	mg÷
6	Flemming Geill.	7/2 92	Overlæge, Viborg.	1903 i I	mg
7	Karen R. H. Preisler.	28/2 91	Enke eft. Købm., Viborg.	1903 i I	mg+
8	Chr. O. Nørskov.	11/1 89	Gæstgiver, Hvam.	1904 i II	mg÷
9	Vilh. H. Smith.	11/11 91	Sognepræst, Viborg.	1902 i I	g+
10	C. Skouby Christensen.	1/1 91	Købmand, Viborg.	1903 i I	g
11	Steingrim Johnsen.	10/4 91	Overretssagf., Viborg.	1902 i I	g+
12	Harald N. Gjeddebæk.	19/8 90	Hotelvært, Viborg.	1903 i I	mg÷
	Privåtist:				
13	Johs. A. V. Christensen.	14/10 90	Lærer, Kjellerup.		g

Prøven bestaaes med $47\frac{2}{3}$ P.; til Opflytning i V Kl. fordres dog 55 P.

Paa Grund af Forholdene, da der ingen 4. Klasser mere havde faaet tilstrækkelig Pointstal til at bestaa Eksamen med Maaned; derved opnaaedes følgende Resultat:

	Aritm.	Geom.	Naturh.	Latin.	Fransk.	Ialt.	Afsl. Fag.
C. Skouby Christensen:	g÷	tg÷	tg	”	”	$51\frac{2}{3}$	$11\frac{1}{3}$
H. N. Gjeddebæk:	tg+	g÷	g÷	”	”	$45\frac{2}{3}$	
St. Johnsen:	mg	mg	g+	”	”	56	30
Johs. A. V. Christensen:	”	”	”	tg+	g÷	$50\frac{1}{3}$	25

i Sommeren 1907.

Tysk.	Fransk.	Latin (dobbl.)	Historie.	Naturhist.	Geograf.	Aritmetik.	Geometri.	Fysik.	Græsk.	Points	
										ialt.	Afsl. Fag.
ug	ug	ug	ug	ug ÷	ug ÷	ug ÷	ug ÷	ug	„	86 ² / ₃	39 ¹ / ₃
mg+	mg+	ug	ug	ug ÷	ug ÷	mg+	ug ÷	„	ug ÷	84	37 ² / ₃
mg+	ug ÷	ug	ug	g+	mg+	mg ÷	mg+	„	ug ÷	80 ¹ / ₃	34
mg	mg+	mg	ug	ug	ug	g ÷	mg+	„	mg	77 ² / ₃	34
mg ÷	mg ÷	mg ÷	mg ÷	mg ÷	g+	mg ÷	mg	„	mg	70 ¹ / ₃	31 ² / ₃
mg ÷	g+	g+	mg+	mg ÷	mg ÷	mg+	mg ÷	„	g ÷	67 ² / ₃	32 ² / ₃
mg	mg+	mg ÷	mg+	mg+	mg ÷	g ÷	g ÷	„	g	67 ² / ₃	28
g+	mg ÷	mg ÷	mg	tg	g	g	g+	„	g+	60 ¹ / ₃	22 ¹ / ₃
g	g+	g ÷	mg+	mg	g	mg ÷	g+	„	g ÷	58 ² / ₃	29
g ÷	mg ÷	mg ÷	ug ÷	tg ÷	mg ÷	mdl.	g ÷	„	mg	43 ² / ₃	5
mg ÷	g+	g ÷	g ÷	g ÷	tg	tg	tg	„	g ÷	41 ² / ₃	15 ² / ₃
g ÷	g	g ÷	g+	tg	g+	tg	tg+	„	tg+	40 ¹ / ₃	13 ² / ₃
g ÷	tg ÷	tg	mg	mg ÷	mg ÷	g ÷	g	„	g	42 ¹ / ₃	25

som samlet Talværdi og 20 P. i Afslutningsfagene.

fundtes i Skolen, tilstod Ministeriet, at de Elever, der ikke Realistrettigheder, maatte tage flere af Fagene om i September

Derpaa med Tillægspr. i (Engelsk 5) m. m. opt. i I g.

Opt. i V spr.

Opt. i I g. (Engelsk 6).

Almindelig Forberedelses-

Nr.	Navn.	Født.	Faderens Stilling og Opholdssted.	Optaget. Aar. Kl.	Dansk:	
					skr. (dobbl.)	mdtl. (dobbl.)
1	Ernst Christensen.	3/10 91	Bagermest., Viborg.	1903 i I	mg	mg
2	Carl Alfred Hansen.	2/12 90	Politibetj. Viborg.	1904 i II	mg .-.	ug .-.
3	Carl Vald. Hassing.	23/6 90	Apoteker, Roslev.	1905 i III	mg	g +
4	Harald M. Jessen.	30/8 91	Præst, Grønbæk.	1903 i I	mg .-.	mg +
5	Andr. Vilh. Pape.	9/7 90	Husejer, Viborg.	1903 i I	mg	mg .-.
6	Jens Fr. Larsen.	1/6 90	Grosserer, Viborg.	1902 i I	mg .-.	mg .-.
7	S. Kr. Sørensen.	29/4 89	Grdjr., Stanghede.	1903 i I	mg	mg .-.

Til at bestaa Prøven kræves med tre fremmede Sprog 69¹/₃ P., med 2

Mellemskoleeksamen

Nr.	Navn.	Dansk:		Engelsk.	Tysk.	Historie.	Geografi.	Naturhist.
		skr.	mdtl.					
1	E. J. Andersen.	3	6	5	4	4	5	5
2	Holger Guldager.	3	5	4	3	4	4	4
3	Jens Kr. Grønning.	4	5	5	3	4	5	4
4	Alfr. H. Hansen.	5	5	5	4	7	6	5
5	Chr. A. Hellner.	5	6	3	4	5	5	5
6	E. Benedicte Helweg-Larsen.	4	6	4	4	7	5	5
7	K. E. F. Hvilsum.	5	6	5	4	6	6	5
8	Jeppe Jensen.	8	7	7	6	7	7	6
9	N. Chr. Jensen.	3	5	4	3	5	5	4
10	S. P. R. Klottrup.	5	5	6	5	6	7	6
11	A. P. Nielsen.	6	6	5	3	6	5	6
12	Folmer Nielsen.	6	6	6	5	6	6	5
13	Elise D. Olsen.	6	7	6	6	7	7	6
14	A. H. C. Pehrsson.	5	4	5	4	5	4	4
15	Fanny L. Petersen.	6	7	5	6	6	4	6
16	Kn. H. Petersen.	6	7	6	5	7	7	6
17	A. T. Rasmussen.	6	6	6	5	5	5	4
18	I. S. C. Reinath.	3	5	4	4	4	4	4
19	T. H. O. Rendtorff.	5	6	6	6	5	5	5
20	Ejnar Rossen.	6	6	5	5	6	5	4

Til at bestaa Prøven fordres Kvotienten 3,50, i Latin eller Fransk 4.

Eksamen i Sommeren 1907.

Engelsk (dobb.)	Tysk.	Fransk.	Historie.	Geografi.	Naturhist.	Aritmetik.	Geometri.	Regning.	Naturlære.	Orden med skr. Arb.	Points.
mg +	mg +	mg	ug	mg	mg	ug	ug	ug	mg +	mg +	116 ¹ / ₃
mg +	mg +	mg	ug	mg	mg	mg	mg	ug	mg +	mg +	113
mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	ug	ug	mg	mg	110
mg +	mg	"	ug	mg	mg	tg +	ug +	ug	mg +	mg	100
mg	mg +	"	ug	mg	mg	tg	ug	mg	mg +	mg	88 ² / ₃
ug +	mg	"	ug	mg	mg	ug	mg	tg +	mg +	mg +	87 ¹ / ₃
ug	mg	mg	ug	ug +	mg +	mdl	mdl	mdl	ug	ug	73 ² / ₃

fremmede Sprog 65 P.; til Udmærkelse kræves 120 (112¹/₂) P.

Sommeren 1907.

Fysik.	Skr. Regn. og Mat.	Mdtl. Regn. og Mat.	Skrivning.	Tegning.	Gymnastik.	Orden m. skr. Arb.	Points.	Antal Karakterer.	Kvotient.	Sløjd.	Sang.	Fransk.	Latin.
6	2	3	6	"	6	6	61	13	4,69	6	4	4	"
4	2	4	5	"	6	4	51	13	3,92	6	4	4	"
4	3	4	5	"	6	6	58	13	4,46	6	4	4	6
5	6	5	6	"	6	6	71	13	5,46	6	"	4	"
3	2	3	6	G	6	5	64	14	4,57	5	4	"	"
5	2	5	6	"	5	4	62	13	4,77	4	"	4	"
5	2	4	5	"	5	4	62	13	4,77	5	"	"	6
6	6	6	6	"	6	6	84	13	6,46	5	4	"	7
4	2	4	5	"	6	6	56	13	4,31	5	"	4	"
6	6	6	5	"	4	6	73	13	5,62	6	"	6	"
5	4	5	5	"	6	5	67	13	5,15	6	"	5	"
6	3	5	6	"	6	5	71	13	5,46	6	4	6	"
5	6	6	6	"	6	6	80	13	6,15	6	6	"	6
4	2	2	5	"	6	4	54	13	4,15	6	6	5	"
5	3	5	7	"	6	6	72	13	5,54	5	"	"	6
7	4	5	6	"	"	6	72	12	6,00	6	4	"	6
5	3	5	6	"	6	6	68	13	5,23	6	"	6	"
4	2	3	5	"	4	5	51	13	3,92	6	4	4	"
6	6	6	4	"	4	3	68	13	5,23	6	6	6	"
5	6	5	6	"	6	6	71	13	5,46	6	"	4	6

Fransk Stil:

Lady Ester Stanhope, en Søsterdatter af Pitt, forlod efter sin Onkels Død England og gennemrejste hele Europa. Ung, smuk og rig [som hun var], blev hun overalt modtaget med den Forekommenhed og Interesse, som hendes høje Stilling, hendes Formue og Skønhed maatte bringe¹⁾ hende. Efter at hun havde tilbragt et Par Aar i Europas Hovedstæder, gik hun med et talrigt Følge ombord i et Skib for at sejle til Konstantinopel. Bevæggrunden til, at hun saaledes forlod sit Fædreland²⁾, har man aldrig faaet at vide. Hvorledes det end forholder sig dermed, saa tog hun afsted. Efter at have opholdt sig et Par Aar i den tyrkiske Hovedstad, sejlede hun til Syrien paa et engelsk Skib. En Storm overfaldt dette udfor Rhodus; det strandede paa et Skær et Par Mil fra Strandbredden. I Løbet af faa Øjeblikke blev Skibet sønderslaaet, og Lady Stanhopes Ejendele blev opslugte af Bølgerne; hun selv undslap med Nød og næppe Døden og blev ført paa en Vragstump til en øde Ø, hvor hun tilbragte 24 Timer uden Føde. Tilsidst opdagede nogle Fiskere hende og førte hende til Rhodus, hvor hun gav sig til Kende for den engelske Konsul. Denne ulykkelige Begivenhed bragte hende ikke til at tabe Modet. Hun begav sig til Malta og derfra til England.

1) bringe = attirer 2) „at hun saaledes forlod sit Fædreland,, udtrykkes ved expatriation.

B. Fjerde Klasses Hovedeksamen og Almindelig Forberedelseseksamen.

Dansk Stil: Fortæl om nogle store Floder og om deres Betydning for de Lande, de løber igennem.

Engelsk Version (Realisterne):

A Heroine of Seventeen.

(From a London paper, Friday, Dec. 23, 1904).

In the early hours of yesterday morning a fierce fire broke out in a wooden building on the Blyth Links (the sand-banks near the town of Blyth on the Northumberland coast). On the ground floor of this structure there were five rooms, and over them a loft running the whole length of the building. The occupant of the house was John Chandler, a bathing-machine¹⁾ keeper in the summer, and a worker at a colliery²⁾ during the rest of the

year; his wife and three children, and his sister, Mrs. Macgregor, with her nine-year-old son also lived there. At six o'clock on Wednesday evening Chandler left the house to go to his work at the coal-pit, and his eldest daughter, Dora, aged seventeen, locked up the house at eleven and went to bed. The violent barking of a dog woke up Mrs. Chandler at half past two o'clock yesterday morning, and finding the kitchen in flames, she roused the other inmates, and with her daughter Maggie and Mrs. Macgregor fled from the now blazing house and took refuge in a bathing-machine. Dora then came running out to join her mother, but found that her seven-year-old brother, Willie, and her cousin James Macgregor were not with the party. Barefoot and clad only in her night-dress, she sped back to the house, now almost wrapped in flames, and making her way through the heat and blinding smoke to the bedroom where the two children were still sleeping brought her brother safely out in her arms. Though half choked and blinded by the smoke, the brave girl rushed back into the house, and half-carried, half-dragged her cousin to the safety of the sands. By this time the crazy³⁾ wooden structure, full as it was of inflammable⁴⁾ material, was burning most furiously. Then suddenly Dora remembered, even in that exciting moment, and almost exhausted by her previous efforts, that there was a bag of gunpowder in the house, and for the third time the daring girl dashed back through the dense smoke. She found the bag, and still in her night-dress ran through the bitterly cold night to the shore and threw the powder into the sea. When, a few minutes later, the Blyth fire-brigade arrived, the house was a blazing furnace⁵⁾, and every effort to save it was in vain.

The name of Dora Chandler is worthy to go down to history side by side with the names of many famous heroes.

1) bathing-machine, Badehus (til at køre paa Hjul). — 2) colliery, Kulgrube. — 3) crazy, skrøbelig. — 4) inflammable, brandfarlig. — 5) furnace, Ovn.

C. Opgaverne til Mellemskoleeksamen.

Dansk Stil: Om Sneen, hvad Skade den kan volde, og hvad Nytte og Fornøjelse vi kan have af den.

Dansk Genfortælling (efter Oplæsning): Falken paa Amerikadampere.

Matematik:

1. Tegn to stumpe Vinkler u og v , af hvilke u er den største; og tegn to Liniestykker a og b , af hvilke a er det største.

Konstruer to lige store Vinkler, der sammen med u og v kan være Vinkler i en Firkant.

Konstruer dernæst en Firkant ABCD, i hvilken $\angle A = u$, $\angle C = v$, $\angle B = \angle D$, Diagonalen DB = a og Siden DA = b .

2. Find x af Ligningen.

$$\frac{57x - 74}{18x - 12} - \frac{3x - 5}{6x - 4} + \frac{2(x + 5)}{9x - 6} = 2\frac{1}{6}x.$$

Regning:

1. En Købmand modtager fra Newcastle 100 Chaldrons Kul à 17 sh. 6 d. pr. Chaldron. Omkostninger:

Porto m. m. 9 sh.

Fragt 65 £ 9 sh. 3 d.

Assurance $\frac{3}{8}$ pCt. af 90 £

Arbejdspenge m. m. 194.₀₅ Kr.

Hvor meget kommer 100 Kg. paa her, naar 1 £ er 18.₀₀ Kr.?

1 £ = 20 sh. à 12 d.; 1 Chaldron = 2692,5 Kg.

2. Anbringes $\frac{5}{7}$ af en Kapital til $4\frac{3}{4}$ pCt. p. a. og Resten af Kapitalen til $5\frac{1}{2}$ pCt. p. a., vil den aarlige Renteindtægt være 112.₅₀ Kr. mindre, end hvis $\frac{2}{7}$ af Kapitalen anbringes til $4\frac{3}{4}$ pCt. p. a. og Resten til $5\frac{1}{2}$ pCt. p. a.

Hvor stor er Kapitalen?

III. Eleverne.

I Maj 1907 udgjorde Elevantallet 144. — Af disse udgik inden 19. August de ovennævnte 15 Dimittender og af 4. Realkl. Martin P. Mikkelsen, af 4. stud. Kl. med fuldendt Eksamen Christian Olesen Nørskov og Anna Marie Riegels, af 4. Mellemskoleklasse Fanny Laage Petersen og Else Benedicte Helweg-Larsen, af 3. M. Hagbart Pinholt og

Iska Karen Sander, — i alt 29. — Af nye Elever optoges 34, saa at det nye Skoleaar begyndte med 149 Elever.

I Skoleaarets Løb er udgaaet 4, nemlig Harald N. Jessen (Sygdom) og Harald Gjeddebæk af 1. G. (1. Oktbr.), Axel og Thorvald Brøndum af 4. M. (1. April), indmeldt 2, saa at Skolen nu tæller 147 Elever. Af disse er 28 studerende, 17 af spr.-hist., 11 af mat.-naturv. Retning, 22 Gymnasiaster, 16 af klassisk-sproglig, 6 af mat.-naturv. Retning, 10 Realister, i Mellemskolen 87. Af samtlige Elever er de 21 kvindelige.

Eleverne er i den efterfølgende Fortegnelse ordnet efter Bogstavrækken; ved de nyoptagne er Fødselsdag og Fødselsaar angivet. Hvor intet Hjemsted anføres, er dette Viborg.

VI.

- spr.** 1. Aschenfeldt-Hansen, Hjalmar (Sognepr. A.-H. Nørre Nissum).
 — 2. Christensen, Jens Chr. (Træhandler C., Mammen).
 — 3. Heise, E. R. Agnete (Overretssagfører H.).
 — 4. Heise, Fr. B. B. (Ovenstaaendes Broder).
 — 5. Jensen, P. Sigfred (Gaardejer J., Seest ved Kolding).
 — 6. Møller, Rasmus (Frimenighedspræst M., Klim).
 — 7. Svendsen, Niels Skriver (Gaardejer S., Suldrup).
 — 8. Sørensen, Søren Chr. Gunnar (Lærer S., Skader).
mat. 9. Brandt, Victor Emil (fhv. Lærer B.).
 — 10. Guldager, Erik (Fuldmægtig G., Kreditforeningen).
 — 11. Krogh, Hans Christian (Tobaksfabrikant K.).
 — 12. Rendtorff, M. Gustav H. O. (fhv. Proprietær R.).
 — 13. Rossen, Vagn (Læge R., Bjerringbro).
 — 14. Tulstrup, Søren N. (Gaardejer T., Nørre Tulstrup).

V.

- spr.** 1. Bjarnesen, Jens Beck (afd. Sognepræst B., Ryde).
 — 2. Geill, Flemming (Overlæge Dr. med. Geill).
 — 3. Johnsen, Steingrim (Overretssagfører J.).
 — 4. Juul, Julius Sørensen (Købmand J., Durup).

- spr.** 5. Moos, Anker, f. $\frac{28}{10}$ 91 (Sognepræst M., Nørre Nebel).
 — 6. Morville, N. Georg Chr. (Skovrider M., Skalmstrup).
 — 7. Pedersen, H. E. Gade (Forpagter P., Carlslyst, Vinge S.).
 — 8. Preisler, Karen R. H. (afd. Købmand Chr. P.).
 — 9. Smith, Vilhelm Huth (Sognepræst S., Søndresogn).
mat. 10. Christensen, Ernst S. B. (Bagermester C.).
 — 11. Christensen, Jens Peter (Gaardejer C., Ungstrup).
 — 12. Hassing, Carl Vald. (Apoteker H., Roslev).
 — 13. Nielsen, Albert (Stationsbud N.).
 — 14. Norn, Mogens Harald Nielsen, f. $\frac{23}{9}$ 91 (Apostolisk Præst, Struer).

I Gymnasieklasse.

- spr.** 1. Christensen, Chr. Skouby (Købmand Holger C.).
 — 2. Christensen, Johs Aage Vald., f. $\frac{14}{10}$ 90 (Lærer C., Kellerrup).
 — 3. Cramer, Hans Billeskov Jansen, f. $\frac{27}{5}$ 91 (Gaardejer C., Trælund).
 — 4. Esmann, Ingrid, f. $\frac{19}{9}$ 91 (Herredsfuldægtig E.).
 — 5. Grønning, Jens Chr. (Lærer G., Loldrup).
 — 6. Gøttsche, Carl Viggo, f. $\frac{20}{12}$ 92 (Sognepræst G., Herning).
 — 7. Hvilsom, K. E. F. (Læge H., Ans).
 — 8. Jensen, Jeppe (Skovløber J., Haurdal Plantage).
 — 9. Larsen, Laurits Kristian, f. $\frac{11}{3}$ 88 (Husmand Th. L., Hundborg).
 — 10. Nielsen, Jens, f. $\frac{20}{1}$ 91 (Gaardejer N., Ejerslev, Mors).
 — 11. Olsen, Elise Dorothea (Overlærer O.).
 — 12. Pedersen, Jens Carl, f. $\frac{3}{6}$ 89 (Husm. Jens P., Grøddede, Ikast S.).
 — 13. Petersen, Kn. Honorè (Oversergent P.).
 — 14. Rossen, Ejnar (Broder til Nr. 13 i VI).
 — 15. Siersted, Hans Chr., f. $\frac{15}{2}$ 93 (Herredsfoged S., Herning).
 — 16. Vestergaard, Niels Peter, f. $\frac{1}{1}$ 93 (Kommunelærer V., Nykøbing Mors).
mat. 17. Andersen, Ejnar Julius (Jernbaneassistent A.).
 — 18. Deigaard, Svend Gunnar, f. $\frac{3}{12}$ 92 (Sagfører D., Herning).
 — 19. Jørgensen, Jørgen Harald Viggo, f. $\frac{8}{2}$ 92 (Realskolebestyrer J., Hurup).
 — 20. Obbekjær, Andreas Thorup, f. $\frac{20}{12}$ 90 (Lærer O., Hvidbjerg).
 — 21. Rendtorff, Th. Herman O. (Broder til Nr. 12 i VI).

mat. 22. Sørensen, Kristen Nordentoft, f. $\frac{29}{2}$ 92 (Gaardejer S.,
Thaliasminde, Grundtofte, Ty).

Realklassen.

1. Guldager, Holger (Broder til Nr. 10 i VI).
2. Hansen, Alfred Hans (Smørsorterer H.).
3. Hellner, Christian Alfred (Muremester H.).
4. Jensen, Niels Christian (Viktualiehandler J.).
5. Klottrup, Svend P. R. (Urmager K., Gl. Asmild).
6. Nielsen, Aage Peter (Oversergent N.).
7. Nielsen, Folmer (Proprietær N., Fastruplund).
8. Pehrsson, Axel Henrik Carl (Bryggeribestyrelse P.).
9. Rasmussen, Anton Thorvald (Postbud R., Fiskbæk).
10. Reinath, Ib St. C. (Postmester R.).

4. Mellemskoleklasse.

1. Ankjær, Harald (Justitiarius A.).
2. Bang, Morten (Amtsforvalter B.).
3. Boller, Kristian, f. $\frac{11}{5}$ 91 (Husmand Kr. B., Gulev S.).
4. Bøggild, Daniel Hornsyld (Distriktslæge B.).
5. Eriksen, Inger Johanne (Stationsforst. E., Bjerringbro).
6. Gjørup, Emil (Apoteker G., Herning).
7. Horneman-Jensen, Henry Vald. (Handelsagent H.-J.).
8. Jacobsen, Knud (Købmand Hans J.).
9. Jensen, Holger Ballund (Oversergent J.).
10. Jensen, Theodor Rieck (Overportør J.).
11. Jørgensen, Esther (Overretssagfører J.).
12. Jørgensen, Hagen (Broder til Nr. 11).
13. Jørgensen, Knud Vilhelm Bering (Proprietær J., Strandet).
14. Metzloff, Lilli Anna (Postkontrollør M.).
15. Nielsen, Holger Valdemar (Broder til Nr. 6 i Realkl.).
16. Pape, Emilie (Husejer P.).
17. Pedersen, Louis Carl (Oversergent P.).
18. Rambusch, Hartvig Heinrich, f. $\frac{18}{7}$ 94 (Distriktslæge R.,
Sjørup).
19. Riegels, Hans Vilh. (Enkefru R.).
20. Riegels, Ida Johanne (Søster til Nr. 19).
21. Sørensen, Mary M. (Forstkandidat S., Hedeselskabet).
22. Sørensen, S. N. Sønderholm (Gaardejer S., Vammen).
23. Tolderlund, Georg (Borgmester T.).
24. Werner, Olaf Helge (Gymnastiklærer W.).

3. Mellemskoleklasse.

1. Albrechtsen, H. Thorvald (Marskandiser A.).
2. Geertsen, Joh. P. S. (Gartner G.).
3. Geill, Helmer (Broder til Nr. 3 i V Kl.).
4. Guldager, Max (Broder til Nr. 10 i IV og Nr. 1 i Realkl.).
5. Bertelsen, Kai A. V. (Købmand B., Rødkærsbro).
6. Handberg, Knud S. (Skomagermester H.).
7. Hjermind, Niels Peter (Stationsforstander H., Sparkær).
8. Honum, Georg Immanuel, f. $30/12$ 92 (Stationsforstander H., Rødkærsbro).
9. Jacobsen, Harald (Trikotagehandler J.).
10. Jensen, M. Gertrud M. (Søster til Nr. 4 i Realkl.).
11. Knudsen, Knud Kristian, f. $11/10$ 89 (Gartner K., Lundsgaard Mark).
12. Metzloff, Aksel Oskar (Broder til Nr. 14 i 4. M.).
13. Morville, Kjeld (Broder til Nr. 7 i V).
14. Olsen, Dagmar Vibeke (Søster til Nr. 11 i 1. G.).
15. Pedersen, Holger H. (Oversergent P.).
16. Petersen, Carsten, f. $26/5$ 94 (Sognepræst P., Sal).
17. Philipsen, Kaj Ernst (Enkefru P.).
18. Pyndt, Inger (Dyrlæge P.).
19. Reiter, Paul Johan (Bundtmager R.).
20. Roschow, Ernst Vilhelm (Postbud R.).
21. Schouenborg, Helge H. (Herredsfoged S.).
22. Seehusen, Svend Helge (Kaptajn S.).
23. Stuhr, Vilhelm Fred. (Stabshornist S.).
24. Wændelin, Svend (Købmand W.).

2. Mellemskoleklasse.

1. Andersen, Henrik Jørgen (afd. Distriktslæge A.).
2. Beyer, Christian A. (afd. Forvalter ved Sindssygeanstalten).
3. Blichfeldt, Anna Margr. (Justitsraad B.).
4. Bøggild, Hans Christensen (Broder til Nr. 4 i 4. M.).
5. Frederiksen, A. A. Victor G., f. $17/1$ 95 (Enke efter Portør F., Rødkærsbro).
6. Honum, Carl Johan Lundby, f. $16/10$ 94 (B. til Nr. 8 i 3. M.).
7. Jacobsen, Ane Marie (Søster til Nr. 8 i 4. M.).
8. Jensen, Holger (Murermester C. Jensen).
9. Johansen, Hans Vald. (Kontorchef J., Hedeselskabet).
10. Jørgensen, Ellen (Søster til Nr. 11 og 12 i 4. M.).
11. Krabbe, Gregers (Jægermester K., Hald).

12. Krogh, Tage (Broder til Nr. 11 i VI).
13. Nielsen, Hans Olaf (Statsrevisor A. Nielsen, Tapdrup).
14. Nyborg, Carl Andr. Terkelsen, f. $\frac{7}{11}$ 94 (Sognepræst N., Fur).
15. Olsen, Alfred Johannes Rohbeck, f. $\frac{24}{5}$ 95 (Overretsassessor O).
16. Olsen, Elfrida Margr. (Søster til Nr. 11 i I. G. og Nr. 14 i 3 M.).
17. Pehrsson, Kaj (Broder til Nr. 8 i Realkl.).
18. Pehrsson, Poul Frode (Broder til Nr. 8 i Realkl. og ovenst.).
19. Philipsen, Arnold R. (Farvehandler Ph.).
20. Rambusch, Edv. Vilh. Aug., f. $\frac{20}{3}$ 96 (Broder til Nr. 18 i 4. M.).
21. Reisz, Gudrun (Justitssekretær R.).
22. Schram, Sigrid Chr. D. (Købmand S.).
23. Spreckelsen, Otto v. (Fabrikant v. S.).
24. Sørensen, Anna Elisabeth (Søster til Nr. 21 i 4. M.).
25. Thomsen, Gerda Elisabeth (Bankdirektør T.).

I. Mellemskoleklasse.

1. Brüggmann, Carl August (Gymnastiklærer B.).
2. Danielsen, Jens Joh. (Oversergent D.).
3. Ehlert, Carl Chr. Vilh., f. $\frac{12}{11}$ 94, opt. $\frac{1}{4}$ 08 (Typograf E.).
4. Geill, Torben, f. $\frac{14}{8}$ 96 (Broder til Nr. 3 i V og Nr. 3 i 3. M.).
5. Glud, Jørgen, f. $\frac{15}{10}$ 95 (Sagfører G.).
6. Hønum, Emil Joachim Lundby (Broder til Nr. 8 i 3. M. og Nr. 6 i 2. M.).
7. Jensen, Chr. Fred. (Aaris), f. $\frac{14}{4}$ 94 (Murermester Jensen [Aaris]).
8. Jensen, Eigil (Stationsforstander J., Løgstrup).
9. Jørgensen, Inger Marie, f. $\frac{12}{9}$ 97 (Søster til Nr. 11 og 12 i 4. M., Nr. 10 i 2 M.).
10. Ramsig, Charles Dalgaard, f. $\frac{25}{9}$ 95 (Stabssergent R.).
11. Rasmussen, Aage Fr., f. $\frac{5}{11}$ 94 (Bagermester R.).
12. Schram, Oluf Angell, f. $\frac{24}{5}$ 96 (Broder til Nr. 22 i 2. M.).
13. Stuhr, Fred. f. $\frac{25}{5}$ 96 (Broder til Nr. 23 i 3. M.).
14. Vammen, Carl Peter Winther, f. $\frac{20}{12}$ 95 (entl. Stabssergent V.).

IV. Beneficie- og Legatfordelingen 1907—08.

I. Fri Undervisning og højeste Stipendium, 100 Kr.,
at oplægge: J. C. Christensen (VI) og Victor E. Brandt (VI).

II. Fri Undervisning og mellemste Stipendium, 70 Kr., at oplægge: P. Sigfred Jensen (VI) og Jul. Sørensen Juul (V).

III. Fri Undervisning og laveste Stipendium, 40 Kr., at oplægge: M. Gustav H. O. Rendtorff (VI), Albert F. C. Nielsen (V), Jens B. Bjarnesen (V), Jeppe Jensen (1. G.) og Kn. Honorè Petersen (1. G.).

IV. Fri Undervisning: N. Skriver Svendsen (VI), J. Chr. Gunnar Sørensen (VI), Karen R. H. Preisler (V), Jens Kr. Grønning (1. G.), Svend P. A. Klotttrup (Real.), Alfr. K. Hansen (Real.), Folmer Nielsen (Real.), N. Chr. Jensen (Real.), Anton Th. Rasmussen (Real.), Kaj E. Philipsen (3. M.), Svend Wændelin (3. M.).

V. Halv Friplads og mellemste Stipendium, 70 Kr., at udbetale: H. E. Gade Pedersen (V), T. Herman O. Rendtorff (1. G.).

VI. Halv Friplads og laveste Stipendium, 40 Kr., at udbetale: Holger Ballund Jensen (4. M.).

VII. Halv Friplads: Erik Guldager (VI), Ejnar Jul. Andersen (1. G.), Aage P. Nielsen (Real.), Emilie Pape (4. M.), Holger Hans Pedersen (3. M.).

VIII. Mellemste Stipendium, 70 Kr., at udbetale: Louis Pedersen (4. M.), M. Gertrud Jensen (3. M.), Kaj Bertelsen (3. M.), Ernst Roschow (3. M.), Rasmus Møller (VI Kl., samt 20 Kr., ekstraordinært, ligeledes at udbetale).

IX. Laveste Stipendium, 40 Kr., at udbetale: Inger Johanne Eriksen (4. M.), Holger V. Nielsen (4. M.), Hans V. Riegels (4. M.), Th. Rieck Jensen (4. M.), Niels P. Hjermind (3. M.).

X. Ekstraordinære Gratister som Lærerborn: Elise D. Olsen (1. G.), Dagmar V. Olsen (3. M.), Elfrida M. Olsen (2. M.), Olaf H. Werner (4. M.), Carl Aug. Brüggmann (1. M.).

XI. Ekstraordinære Gratistpladser ifølge Finanslovsbevilling er tilstaaet: J. H. Viggo Jørgensen (1. G.), J. C. Pedersen (1. G.) og fra 1. Januar at regne A. Th. Obbekjær (1. G.).

Nissens Legat (se S. 15). 1. Paa Trangssiden: 50 Kr. 60 Ø. tildeltes Jul. Sørensen Juul (V), 50 Kr. Jeppe Jensen (1. G.), 40 Kr. Kn. Honorè Petersen (1. G.), hver af de øvrige 30 Kr., nemlig: Jens Chr. Christensen (VI), V. Brandt (VI), Gustav Rendtorff (VI), P. Sigfred Jensen (VI), Erik Guldager (VI), Gunnar Sørensen (VI), Jens B. Bjarnesen (V), Jens P. Christensen (V), Anker Moos (V), Mogens Norn (V), Gade Pedersen (V), Karen Preisler (V), Ejnar Andersen (1. G.), J. Chr. Grønning (1. G.), Johs. Christensen (1. G.), Viggo Jørgensen (1. G.), Andr. Obbekjær (1. G.), Herman Rendtorff (1. G.), Kr. Nordentoft Sørensen (1. G.), Niels Peter Vestergaard (1. G.) og Laurits K. Larsen (1. G.).

2. Som Opmuntring til fortsat Flid: N. Skriver Svendsen (VI) og Rasmus Møller (VI), hver 40 Kr., Albert Nielsen (V) 22 Kr. 65 Ø., S. Tulstrup (VI), H. Chr. Krogh (VI), Ernst Christensen (V), Georg Morville (V) og Elise D. Olsen (1. G.), hver 20 Kr.

At de tilstaaede Understøttelser paa Trangssiden tillige er at betragte som Vidnesbyrd om Skolens Tilfredshed med Flid og som Opmuntring til fortsat Flid tilkendegaves P. Sigfr. Jensen, Jul. S. Juul, Jeppe Jensen og Kn. Honorè Petersen.

De hjemfaldne Oplagspenge tildeltes Studenterne Carl M. Schack med 64 Kr. 30 Ø. og Gudrun Werner med 64 Kr. 31 Ø.

Læge Fr. Foghs Legat (100 Kr.) tildeltes de hidtilværende Nydere: Jeppe Jensen (1. G.) og Kaj E. Philipsen (3. M.).

Stampes Legat (400 Kr.) nydes som hidtil af

Studenterne Hans Christensen Rye og Jens Andersen (begge som Slægtninge af Testator).

Moltkes Legat (jfr. S. 16) nydes som hidtil af Jens B. Bjarnesen og fra 1. Januar (efter Dan. Smiths Dimission) af Alfred Johs. R. Olsen og ekstraordinært (∴: en Portion „for ubestemte Skoler“) af Carl V. Gøtsche.

Mallings Legat er af Konsistorium tildelt Student Aage Nielsen.

V. Videnskabelige Samlinger.

Bogsamlingen.

(Bibliotekar: Overlærer *Olsen*.)

Skolens Bogsamling har ligesom tidligere staaet aaben til Udlaan ikke blot for Skolens Lærere og Elever (fra de fire øverste Klasser), men ogsaa for enhver anden, som maatte føle Trang og Lyst dertil. Udlaanstiden har været Tirsdag og Lørdag Kl. 2—3 (dog ikke i Ferier); til samme Tider har Haandbiblioteket i Læsestuen (Lærerværelset) været tilgængeligt for hvem, der maatte ønske at benytte det. Fra 1. Januar til 31. December 1907 er der til Skolens Rektor, Lærere og Elever udlaant 1355 Bind (foruden det betydelige Udlaan af de i Læsestuen fremlagte nyanskaffede Bøger), til Laanere uden for Skolen 318 Bind, i samme Tidsrum tilbageleveret 1694 Bind (henholdsvis 1386 og 308 Bind). — I stadig større Udstrækning har ogsaa Skolens Elever benyttet Haandbiblioteket i Læsestuen.

Bogsamlingens Forøgelse er fortsat ligesom tidligere. En fuldstændig Fortegnelse herover vil blive meddelt i næste Aars Indbydelsesskrift.

Discipelbiblioteket.

Bibliotekets Regnskab for Aaret 1. April 1907 til 31. Marts 1908:

Indtægt:

Kontingent	29 Kr. 00 Ø.
Tilskud fra Staten	50 — 00 —

	Ialt 79 Kr. 00 Ø.

Udgift:

Boghandler	53 Kr. 75 Ø.
Bogbinder	20 — 10 —
Tilbagebetalt Regnskabsføreren	1 — 97 —
I Behold	3 — 18 —

	Ialt 79 Kr. 00 Ø.

Kontingentet til Biblioteket er 1 Kr. for Halvaaret, der begynder med 1. Oktbr. og 1. April.

I Aaret 1. April 1907 31. Marts 1908 er Biblioteket bleven forøget med følgende Bøger:

P. Mariager: Antikke Fortællinger.

K. G. Brøndsted: Borretaarn.

St. St. Blicher: Samlede Noveller og Skitser, H. 22—33.

Martha Ottosen: Ruths Far.

Sofus Bauditz: Jægerblod.

Walther Christmass: Paa Livet løs.

— Smaa Helte.

Christian Winther: Træsmit.

Carl Ewald: Eventyr I—VI.

E. Bodenhoff: Mellem Heltgrave.

— Fra Dannevirke til Als.

Rudyard Kipling: Stilk & Co.

Mark Twain: Med Knytnæve og godt Humør.

Zacharias Topelius: Feltlægens Historier og Fra det høje Nord, H. 7—41.

Selma Lagerlöf: Lille Niels Holgersens vidunderlige Rejse med Vildgæssene, I—II.

H. Chr. C. Mortensen: Mærkede Trækfugle. (Gave).

Vor Fremtid, Aarg. I, H. 1. (Gave).

Biblioteket indeholder nu 1084 Bind. Der er i Aarets Løb udlaant 1012 Bind.

Den **naturhistoriske Samling** er forøget med:

- Kranium af en Ilder (givet af Knud Handberg).
- Hoved af en Ræv (Paul Reiter).
- Kranium af en Hare (Oluf Schram).
- Hoved af en Hare (Frederik Stuhr).
- Ufejede Takker af en Raabuk (Folmer Nielsen).
- Vinger af en Dueunge (Max Guldager).
- En Snogeham (Einar Andersen).
- Et Stykke Hugormeham samt Ryg- og Bugskjold af en Skildpadde (Oberstløjtnant Søegaard).
- To Salamandre (Otto v. Spreckelsen).
- Bark og Gren af Ask med Gange, gnavede af Barkbiller (Carsten Petersen).
- To Søjvindsvin (Sven Helge Seehusen).
- En Del Kranier, der var i Stykker (nemlig: 1 af Hund, 3 af Ræv, 1 af Maar, 7 af Hare og 1 af Kanin) er bleven sat sammen af Folmer Nielsen.

Den **geografiske Samling** er forøget med en Del Billeder.

En **geologisk Samling** er paabegyndt.

Den **fysiske Samling** er i Løbet af Skoleaaret forøget med:

- Hartman & Brauns Nulgalvanometer.
- Præcisions-Volt- og Ampèremeter „Nadir“ med tilhørende Forlagsmodstand og to Shuntmodstande.
- En Modstandskasse fra 0,1 Ω til 5 Ω
- ” ” ” 1 ” ” 50 ”
- En Modstand paa 5000 Ω
- Maalebro, Modstandstraade.
- Træbrædt til Parallelindskydning.
- Vandvoltmeter og Kobbervoltmeter.
- Christiansens Apparat til Bestemmelse af Vædskers Ledningsevne.
- Apparat til Bestemmelse af faste Legemers Udvidelse ved Varme.
- Barnwaters Apparat.
- Smeltedigel.
- Termometer.

Til **Samlingen i Kemi** er anskaffet:

Et Gasometer, en Bunsensk Gaslampe, Kautsjukblæsebælg, Klemhaner, Propper, Hornskeer, Reagensglasstativ med Reagensglas, Sandbade, tre Stativer, tre Trefødder, en Vægt (250 Gr.), Vægtlodder, tre Trekanter med Porcellænsrør, to Porcellænsbaade, fem Digler med to Laag, to Laag med Hul og Tilledningsrør, tolv Porcellænsskaale, to Porcellænsglødeskaale, to Urør, to Sæt Bægerglas, fire Cylinderglas, Kolbe med Svalerør, Flaske (to Liter), seks Glasplader, ti Kolber, en Skilletragt med Prop, et konstant Luftudviklingsapparat, to Kipps App., $\frac{1}{2}$ og $\frac{1}{4}$ Liter, to Maaleglas, ti Præparatglas, en Retort med Glasprop, et Forbrændingsrør, et Sikkerhedsrør, et Brintudviklingsapp., syv KrySTALLISATIONSSKAAL, tyve Spatler, en Sprøjteflaske, otte Glastragte, 10 Uhrglas, to tohalsede Flasker, et Apparat paa Stativ til Elektrolyse, et Eudiometerrør, Kemikalier til Elevforsøg.

Endvidere er anskaffet tre Elevsæt bestaaende af:

Asbesttraadnet, Digeltang, Filtre, Kautsjukprop, Klemhane, Lampe, Pincet, Reagensglasstativ, Læderstrop, Lakmospapir, Jernstativ, Trefod, Trekant med Porcellænsrør, Haandvægt, Vægtlodder, Digel, Skaale, Termometer, Urør, Bægerglas, Cylinderglas, Flaske med Tubus, Kogeflasker, Maaleglas, Glasplader, Glasskaal, Skilletragt, Spatler, Sprøjteflaske, Glastragte, Uhrglas.

VI. Lærerkollegiet.

Under 24. Juni 1907 blev Lærer ved Marselisborg Kostskole Cand. mag. Cl. Clausen af Ministeriet beskikket som fast Timelærer fra 19. Aug. s. A. at regne.

Under 10. Decbr. 1907 blev Overlærer J. G. Møller allernaadigst udnævnt til Ridder af Dannebrog.

Under 18. Februar 1908 blev konstitueret Adjunkt

Ring allernaadigst udnævnt til Adjunkt fra 1. April d. A. at regne.

Under 27. April er Rektor Dr. phil. A. Heise, R., efter derom indgiven Ansøgning paa Grund af Alder entlediget i Naade og med Pension fra 19. August d. A. at regne og samtidig benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

I Skoleaarets Løb har Timerne været saaledes fordelte:

Rektor Heise: Dansk i VI og V, Historie i VI og V, ialt 11 (fra Januar 12) ugentlige Timer.

Overlærer Olsen: Græsk i VI, V, I G., Oldkundskab i 1. G. m., Latin i V, 1. G., Historie i 4. M. — 35 Timer. — Tilsyn med Eftersiddere i 2 T. — Skolens Bibliotekar.

Overlærer Møller: Matematik i VI m., 3. M., 2. M., 1. M., 24 Timer.

Adjunkt Mortensen: Geografi og Naturhistorie med hele Skolen, 23 Timer.

Adjunkt Lomholt: Matematik i V m., 1. G. k. + m., Realkl., Naturlære i Realkl., 4. M. og 1. M. — ialt 31 Timer. — Skolens Regnskabsfører. — Leder af Roøvelserne.

Adjunkt Loft: Religion i hele Skolen, Tysk i hele Skolen (undtagen II M.), Oldkundskab i V og VI, Historie 2. M., ialt 35 Timer.

Adjunkt Fr. Hansen: Latin i VI, 4. M., Engelsk i V, 4. M., Historie i 1. G., 3. M., 1. M., Realkl., Dansk i 2. M., Sanginspektion, ialt 34 Timer. — Ydre Inspektion.

Adjunkt Sixhøi: Fransk i VI, V, 1. G., Rlkl. En-

gelsk i VI, Rl., 3. M., 2. M., ialt 32 Timer. —
Indre Inspektion.

Adjunkt Ring: Matematik i 4. M., Naturlære i VI spr.,
VI m., V spr., V m., 1. G. k., 1. G. m., 3. M.,
2. M., ialt 35 Timer.

Timelærer, Cand. mag. Clausen: Oldnordisk i VI, V,
Svensk i V, Dansk i 1. G., Rlkl., 4. M., 3. M.,
1. M.; Engelsk i 1. G. — ialt 27 Timer.

Timelærerinde Fru Mortensen: Tysk i 2. M.; Haand-
arbejde i 4. M., 3. M., 2. M. + 1. M., Gymnastik
med de kvindelige Elever (4. M. + 3. M., 2. M.
+ 1. M.), ialt 15 Timer.

Gymnastiklærer Brüggmann: Gymnastik i V, 1. G. 4.
M., 2. M., Ikke-Sangere i 4. og 3. M. (1 T.) og i
Fællessangtimen (1 T.), 1 Sportstime Lørdag Efter-
middag. Tegning i Rlkl., 3. M., 1. M.; Skrivning
i Realkl., 3. M.; Sløjd i 2. M., 1. M., ialt 27 Ti-
mer. — Frivillig Eftermiddagssløjd med V og VI;
Skydning.

Gymnastiklærer Werner: Gymnastik i VI, Realkl., 3.
M., 1. M., Ikke-Sangere i 3. og 4. M. og i Fælles-
sangtimen, Sportstime Lørdag Efterm.; Tegning i
4. M., 2. M.; Skrivning i 4. M., 2. M., 1. M.;
Sløjd i 4. M., 2. M., ialt 26 Timer. — Frivillig
Eftermiddagssløjd med V og VI Kl.; Skydning.

Kaptajn Seehusen: Sang med hele Skolen, 6 Timer.

VII. Aarets Arbejde.

Omstaaende Tabel viser Timernes Fordeling i de
enkelte Fag. I Skoleaarets Løb er gennemgaaet:

Timeplan for Skoleaaret 1907—08.

Fagene.	Gl. Skole.		Gymnasiet.		Realkl.	Mellemskolen.								Lærertimer ugentlig.	
	VI	V	I			4. Msk.	3. Msk.	2. Msk.	1. Msk.						
	spr.	mat.	spr.	mat.	kl. mat.	Dr. Pig.	Dr. uden Latin.	Dr. med Latin.	Pig. uden Latin.	Pig. med Latin.	Dr. Pig.	Dr. Pig.	Dr. Pig.		
Religion	1		1		1						2	2	2	10	
Dansk	3		2		4	4	5	(4)	(5)	(4)	4	(3)	4	(3)	5
Oldnordisk	1		2												
Latin	8		8		6		4		(4)						26
Græsk	6		6		6										18
Oldkundskab		2		2	1										5
Tysk		2		2		3	3				3	(2)	3	(2)	6
Engelsk		2		2		5	4				4		5		22
Fransk	1	2	1	1	2	4	(4)								24
Historie		3		3		2	2				3		2		3
Geografi					3	2	2				2		2		2
Naturhistorie						2	2				2		2		2
Naturlære	3	6	3	4	2	6	2				2		2		2
Matematik og Regning		9		11	2	6	4+2	7	(6)	(7)	(6)	6	5	4	4
Skrivning						2	2	1			1		1		2
Tegning						2	2	1			1		2		2
Kvindeligt Haandarbejde									2		2		2		(2)
Summa Klasses timer	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Sang		2				2				2			2		2
Gymnastik	4		4		4	4		3	3		3	(3)	3	3	3
Sløjd								1			1		1		1
Ialt ugentlige Timer	36		36		36		36				36		36		36

1) 1 Time til Fællessang. 2) Ikke-Sangere af 1. G. + Rl. og 4. M. + 3. M. har Gymnastik i Fællessangtimen.

3) 1 Lørdagstime til Sport.

I. Mellemskoleklasse.

Religion (Adj. *Loft*). Martensen og Paullis Bibelhistorie til den babyloniske Udlændighed. Af Lærebogen Art. I, Synden og Budene. Nogle Psalmer.

Dansk (Cand. mag. *Clausen*). Oplæsning med Genfortælling og Analyse efter Slomanns Læsebog III. 2 Stile ugentlig (Genfortælling eller Diktat). Følgende Digte er lærte udenad: Vort Modersmaal, Kong Kristian, De tvende Kirketaarne, Bjørnen som Rytter, Smeden og Bageren. Oplæst for Klassen: Saga om Finboge den Stærke. Nogle af Sv. Grundtvigs Folkeeventyr; Andersen: Storkene, Hun duer ikke; Ewald: Toben; Holst: Den lille Hornblæser; Rist: En lille Hornblæser; Etlar: Undermaaleren, Plejebarnet; Winther: De to Peblinge; Ingemann: Kristen Blocks Ungdomstreger, det høje Spil.

Tysk (Adj. *Loft*). Bovien og Ipsens Begynderbog. De danske Stykker kun læste som Øvelser paa Skolen.

Historie (Adj. *Hansen*). L. Schmidts Lærebog for Mellemskolen til S. 107 (Oldtiden og Middelalderen til Slaget ved Hastings).

Geografi (Adj. *Mortensen*). Tegnet Grundplan af Skolestuen, Skolegaarden, Viborg Omegn m. m. Efter Billederne i Skolens geografiske Samling, stumme Kort og C. C. Christensens Geografi for Mellemskolen er læst: Rusland, Tyskland, Holland, Belgien og England.

Naturhistorie (Adj. *Mortensen*). Sahlertz, Vejledning: Pattedyr, Skov- og Jordfugle.

Regning (Overlærer *Møller*). Meiers Regnebog II: Brøk og Decimalbrøk. Hovedregning efter Cronfelts Opgaver I.

Naturlære (Adj. *Lomholt*). Sundorphs Fysik I indtil Magnetismen.

- Skrivning (Gymnastiklærer *Werner*). Afskrivning efter Bog. Skrivebog med Forskrifter har været anvendt, hvor det viste sig nødvendigt.
- Tegning (Gymnastiklærer *Brüggmann*). Tegning efter plane og rumlige Figurer. Brug af Vandfarve.
- Sløjd (samme). Brug af Bredsav, Bor og Hammer. For viderekomne Høvl. Gruppeundervisning.
- Kvindeligt Haandarbejde (Timelærerinde Fru *Mortensen*). Et Par Benklæder, 1 Strømpe.

2. Mellemskoleklasse.

- Religion (Adj. *Loft*). Martensen og Paulli fra Landflygtigheden til „Indtoget i Jerusalem“. Af Lærebogen Budene og Art. II. Nogle Psalmer.
- Dansk (Adj. *Hansen*). Agerskov og Rørdams Læsebog for Mellemskolen benyttet til Oplæsning og Samtale (med Analyse). For Klassen er læst Ingemann: Kristen Blocks Ungdomstreger, Christmas: P. Most; Kipling: Udvalgte Fortællinger m. m. Hver Uge Diktat eller Genfortælling, nogle frie Stile.
- Tysk (Timelærerinde Fru *Mortensen*). Bierring og Meyer, Tysk Læsebog for Mellemlklasserne: Side 1—42 med Undtagelse af Nr. 23. De danske Stykker er kun læst paa Skolen uden Forberedelse hjemme. Ipsens Grammatik: Formlæren.
- Engelsk (Adj. *Sixhøi*). Andersen og Panduro: Engelsk Begynderbog I gennemgaaet i Forbindelse med mundtlige Øvelser i Tilknytning til Teksten. En ugentlig Time, i hvilken Pigerne har haft Haandgøring, er for Drengenes Vedkommende brugt til Stilskrivning, saavel Diktat som Oversættelse fra Dansk.
- Historie (Adj. *Loft*). Schmidts Lærebog for Melleml-

skolen I: Fra Side 108 (Norden i den hedenske Tid) Bogen ud.

Geografi (Adj. *Mortensen*). Efter C. C. Christensens Lærebog for Mellemskolen, Billeder og stumme Kort: Frankrig, Schweiz, Østerrig-Ungarn og Syd-europa. Børnene har tegnet de læste Landes Omrids, samt Rids af Flodløb, Bjærgkæderetninger o. s. v. i store Træk.

Naturhistorie (Adj. *Mortensen*), Sahlertz, Vejledning: Vadefugle, Svømmefugle og koldblodede Hvirveldyr. Efter levende Planter og Mortensens botaniske ABC er gennemgaaet Læren om Planternes ydre Bygning. Nogle Plantebestemmelser er foretagne.

Matematik og Regning (Overl. *Møller*). Jul. Petersens Geometri: De to første Kapitler. Tavleregning efter Meiers Regnebog II. Hovedregning efter Cronfelts Opgaver I.

Naturlære (Adj. *Ring*). Sundorphs Fysik I gennemgaaet fra mattede Dampe. Lidt Kemi.

Skrivning (Gymnastiklærer *Werner*). Som 1. Mellemskoleklasse.

Tegning (samme). Tegning efter plane og rumlige Figurer.

Sløjd (samme). Brugen af Korthøvl og Bugthøvl.

Kvindeligt Haandarbejde (Fru *Mortensen*). En tærnet Lappeklud. Et Øvelsesstykke med Hulsøm, Tunger, forskellige Navne, Paasyning af Hægter, Maller, Stropper, Bændler og Knapper. Et Øvelsesstykke med Lærredsstopning af Rifter og Huller. 1 Strømpe.

3. Mellemskoleklasse.

Religion (Adj. *Loft*). Martensen og Paullis Bibelhistorie fra Indtoget i Jerusalem og ud. Af Lære-

bogen Art. III, Bønnen og Sakramenterne. Nogle Psalmevers.

Dansk med Svensk (Cand. mag. *Clausen*). Oplæsning med Genfortælling og Analyse efter Ager-skov og Rørdams Læsebog for Mellemlasserne. I Stil om Ugen: Genfortælling, Diktat og nogle Fristile. For eller af Klassen er læst: H. C. Andersen: Mit Livs Eventyr (ved Axel Sørensen), Nattegalen, Historien om en Moder, Snemanden; Blicher: Røverstuen, Ak hvor forandret; Winther: De to Peblinge; Rist: En lille Hornblæser; Drachmann: En Nutidssaga; Hostrup: Soldaterløjer; Bjørnson: En glad Gut; Topelius: Kongens Ring. Svensk: Kristensens Læsebog S. 1—15, 19—27, 29—30.

Tysk (Adj. *Loft*). Bierring og Meyers Læsebog Side 36—69. Ex tempore i Bürgers Münchhausen. Øvelser i mundtlig Stil. Formlæren efter Ipsens Grammatik.

Engelsk (Adj. *Sixhøj*). Jespersen: Engelske Læsestykker S. 1—60. Mundtlige Øvelser paa Skolen, Diktat og Genfortælling samt Oversættelser fra Dansk til Engelsk. Jespersens Grammatik er benyttet.

Historie (Adj. *Hansen*). Efter L. Schmidts Lærebog Verdenshistorien til 1815, Nordens Historie til 1784.

Naturhistorie (Adj. *Mortensen*). Sahlertz Vejledning: Leddyr, Bløddyr og Straaledyr. En Del Efteraars- og Foraarsplanter er gennemgaaede efter Balslev & Simonsens Lærebog.

Geografi (Adj. *Mortensen*). Efter C. C. Christensens Lærebog for Mellemskolen, stumme Kort og Bille-

der er læst om de fremmede Verdensdele. Korttegnning som i 2. M.

Matematik og Regning (Overl. *Møller*). Bonnesens Aritmetik forfra til S. 76. I Geometri genlæst det i Fjor læste. Tavleregning efter Meiers Regnebog II. Hovedregning efter Cronfelts Opgaver II.

Naturlære med Kemi (Adj. *Ring*). Sundorphs Kemi. Sundorphs Fysik II til Lyslære.

Skrivning (Gymnastikl. *Brüggmann*). Skrivning med latinske og gotiske Bogstaver. Afskrift og Diktat.

Tegning (samme). Som 1. Mellemskoleklasse. Paa begyndt Perspektivtegnning.

Sløjd (samme). Brug af Smalsav, Stemmejern. Paa begyndt Trækonstruktioner. (Korttapning). Gruppeundervisning.

Kvindeligt Haandarbejde (Fru *Mortensen*). Tegning og Klipping af en Chemise med Bærestykke. Chemisen syet delvis paa Maskine. Et strikket Stykke med Stopning af tyndslidt Sted, almindelig Stopning af Hul.

4. Mellemskoleklasse.

Religion (Adj. *Loft*). Kirkehistorien i Foredrag indtil omtr. 1800.

Dansk med Svensk (Timel., Cand. mag. *Clausen*). Oplæsning med Genfortælling og Analyse efter Agerskov og Rørdams Læsebog for Mellemskolerne. 1 Stil egentlig: Diktat, Genfortælling og friere Stile, hvortil Stoffet i Reglen forud er gennemgaaet paa Skolen. Af Værker uden for Læsebogen er læst og gennemgaaet: Holberg: Julestuen, Henrik og Pernille; Hejberg: Aprilsnarrene; Blicher: Brudstykker af Æ Bindstouw; Ingemann: Levnedsbogen I (ved Axel Sørensen), Molbech: Ambrosius;

Bendix Hansen: Fra Sønderjylland. — Kristensens svenske Læsebog S. 49—75.

Til Eksamen opgives: Agerskov og Rørdams Læsebog S. 62—66, 117—119, 135—157, 160—164, 169—173, 206—212, 241—251, 356—378 (77 Sider); Goldschmidt: Udvalgte Arbejder (ved Knud Bokkenheuser) (82 Sider), i alt 159 Sider. Desuden: Holberg: Henrik og Pernille og Hejberg: Aprilsnarrene. — Kristensens svenske Læsebog S. 49—75.

Tysk (Adj. *Loft*). Bierring og Meyers Læsebog S. 120—170. Ex tempore: Hebels Schatzkästlein, Linggens Die alte Kommode, og Benedix: Der Störenfried. Øvelser i mundtlig Stil.

Engelsk (Adj. *Hansen*). Jespersen: Engelske Læsestykker S. 92—150. Jespersens Grammatik benyttet. Til Ekstemporallæsning (1 Time om Ugen) er benyttet Chambers's 20th Century Readers IV samt Jespersen S. 160—79. Af og til skriftlige Øvelser.

Historie (Overl. *Olsen*). Efter Ludv. Schmidts Lærebog: Den nyere og den nyeste Tid fra 1789.

Geografi (Adj. *Mortensen*). Efter C. C. Christensens Lærebog og Billeder: Danmark, Norge og Sverrig.

Naturhistorie (Adj. *Mortensen*). Balslev & Simonssens Botanik (Sporeplanterne efter mundtlig Meddelelse) og Arnold Møllers Sundhedslære.

Matematik og Regning (Adj. *Ring*). Petersen & Røttings Regnebog II. Cronfelts Hovedregningsopgaver III. Bonnesens Aritmetik fra S. 80 og ud. Jul. Petersens Geometri Kapitel III og IV.

Naturlære med Kemi (Adj. *Lomholt*). Sundorphs Fysik II.

Skrivning (Gymnastiklærer *Werner*). Jævnside Af-

- skrift efter Bog er der gennem Diktat givet Eleverne Lejlighed til at tilegne sig en Haandskrift.
- Tegning (samme). Gengivelse af rumlige Figurer med Anvendelse af Farve og Kridt.
- Sløjd (samme). Slidsning og Sinkning er indøvet.
- Latin (Adj. *Hansen*). (10 Elever). Mikkelsens Latinske Læsebog til S. 24. Formlæren først efter Skemaet i samme Bog, senere efter Madvigs Grammatik; en Del Regler af Syntaxen gennemgaaede. Ostermanns Læsebog S. 3—21.
- Kvindeligt Haandarbejde (Timelærerinde Fru *Mortensen*). Til Prøven fremlægges 1 Bluseliv, tegnet og klippet af Eleverne selv (4 Elever). 2 Elevarbejder desuden fra 3. Mlksk. 1907, nemlig en Chemise med Bærestykke, Chemisen syet delvis paa Maskine; en Strømpe.

Realklassen.

I. Obligatoriske Fag.

Dansk (Timel., Cand. mag. *Clausen*). Oplæsning med Genfortælling og Analyse efter Agerskov og Rørdams Læsebog for Mellemlklasserne. Grammatik mundtlig og efter et dikteret Skema. 1 ugentlig Stil: i Reglen Fristil, hvortil Stoffet som oftest forud er gennemgaaet paa Skolen, enkelte Stile af mere praktisk Art: Ansøgninger, Indberetninger, enkelte Diktatstile. Hver af Eleverne har 1 Gang i Aarets Løb i mundtlig Fremstilling behandlet et selvvalgt eller af Læreren opgivet Emne.

Til Eksamen opgives: Agerskov og Rørdams Læsebog: S. 62—66, 117—119, 130—134, 208—217, 241—251, 252—258, 268—272, 298—299, 306—308, 331—333.

Desuden: Holberg: Den stundesløse; Oehlen-

- schläger: Palnatoke; Hertz: Sparekassen; Blicher: Brudstykker af Æ Bindstouw; Goldschmidt: Tømmerpladsen og Brudstykke af En Jøde.
- Tysk (Adj. *Loft*). Kaper: Tysk Læsebog for Fortsættelses- og Realskoler Side 72—126 (54 Sider = 75 Normalsider). Resten af Bogen læst ex tempore. Kapers Grammatik: Syntaxen i Udvalg. — Hyppige Øvelser, dels i mundtlig Stil, dels i Genfortælling.
- Engelsk (Adj. *Sichøi*). Andersen og Panduro: Engelsk i Realklassen S. 1—38 og 41—81. Kursorisk: Samme Bog, S. 81—89; Chambers's 20th. Century Readers, Book III S. 1—57; Conan Doyle: The speckled Band. Otto Jespersens Grammatik. — Det læste Pensum er oversat og behandlet i Samtale. 1 à 2 Gange om Ugen er der skrevet Genfortællingsstil, dels hjemme, dels paa Skolen.
- Praktisk Regning og Aritmetik (Adj. *Lomholt*). Regning: Øvelser hjemme og paa Skolen; mundtlig Vejledning uden Bog. Aritmetik: det anordnede Pensum efter Bonnesens Lærebog for det sproglige Gymnasium.
- Historie (Adj. *Hansen*). Munchs Mindre Lærebog i Samfundskundskab. Af Historien er følgende Afsnit gennemgaaet udførligere: Den katolske Kirkes Storhedstid, Enevælden, Napoleon III, den danske Bondestands Frigørelse.
- Geografi (Adj. *Mortensen*). C. C. Christensens mindre Lærebog: Storbritannien og dets Kolonier, fysisk og politisk gennemgaaede, med særligt Hensyn til Næringsliv og de Naturforhold, som ligger til Grund herfor.
- Naturhistorie (Adj. *Mortensen*). Zoologi. Pattedyr og Fugle, der er almindelige ved Viborg, er gen-

nemgaaede efter Sahlertz's og Boas's Lærebøger samt Diktat.

Botanik. Kulturplanter, særlig danske, er gennemgaaede efter Vilhelm Rasmussens Lærebog og Diktat.

Naturlære (Adj. *Lomholt*). Sundorph: Fysik for Realklassen, I—II.

II. Valgfri Fag.

Fransk (Adj. *Sichøi*). Henrik Madsen: Fransk Læsebog for Mellemskolen og Realklassen, S. 55—116. Sammes kortfattede Grammatik.

Geometri (Adj. *Lomholt*). Det anordnede Pensum efter Bonnesens Lærebog for det sproglige Gymnasium.

Skrivning (Gymnastiklærer *Brüggmann*). Afskrift og Diktat med latinske og gotiske Bogstaver. Stenografi efter Gabelsbergers System.

Tegning (samme). Tegning efter rumlige Figurer. Farve. Fortsat Perspektivtegning.

I. Gymnasieklasse.

Religion. (Adj. *Loft*). Gennemgaaet udvalgte Læsestykker af det gamle Testamente.

Dansk med Svensk og Oldnordisk. (Cand. mag. *Clausen*). Efter Agerskov og Rørdam: Dansk Litteratur før 1800 er læst nogle Folkeviser samt Brudstykker af Holberg, Ewald og Wessel. Desuden en stor Del Folkeviser efter Axel Olrik; Holberg: Jeppe paa Bjerget, Erasmus Montanus; Ewald: Fiskerne; Wessel: Kærlighed uden Strømper; Oehlenschläger: Axel og Valborg, Hakon Jarl, Aladdin; Hejberg: Tycho Brahes Spaadom, Elverhøj; Hertz: Svend Dyrings Hus, Kong Renés Datter; Chr. Winther: Hjortens Flugt. Litteratur-

historie mundtligt og efter Mortensens Litteraturhistorie. 1 Stil hver 14. Dag, hvortil Stoffet i Reglen forud er gennemgaaet paa Skolen; 2 historiske og 2 naturhistoriske Opgaver er givne af Faglærerne og gennemsete og rettede af disse. En Del af Eleverne har i mundtlig Fremstilling behandlet et selvvalgt eller af Læreren opgivet Emne. — Svensk: Kristensens Mellemskolelæsebog S. 1—15, 19—56.

Latin (Overlærer *Olsen*). Ostermanns latinske Læsebog S. 24—49. Cæsars Gallerkrig II, III, IV. Blochs Udvalg af Ovids Metamorfoser: Verdensaldrene; Deucalion. Efter Madvigs Sproglære er læst udvalgte Afsnit af Kasus- og Moduslæren; desuden Formlæren genlæst.

Græsk (samme). Hudes græske Elementarvog I; II S. 1—32. Berg og Hudes Formlære.

Oldkundskab (samme). Mat.-naturv. Homers Iliade I; XXII. Odysseen IX—X. Sechers Mytologi (med Forbigaaelse af en Del Navne). Den sidste Menneskealders store Udgravninger (paa klassisk Jordbund) i kort Oversigt; udførligere dvælet ved Mykenæ og Troja. — Ingen Time uden Forevisning af Billeder.

Kl.-spr. Æskylos's Perserne. Sofokles's Antigone.

Fransk (Adj. *Sixhøi*). Jespersen & Stigaard: Fransk Læsebog for Begyndere. Det vigtigste af Formlæren indøvet, for en Del med Benyttelse af Oluf Nielsens franske Grammatik.

Engelsk (Cand. mag. *Clausen*). O. Jespersen: The England and America Reader S. 52—56, 62—68, 105—107. Kipling: The Jungle Book S. 1—64. Lamb: Six Tales from Shakespeare S. 1—19.

Kursorisk: Jungle Book S. 64—88. Lamb: Tales S. 79—101.

Historie (Adj. *Hansen*). Efter P. Munch: Lærebog i Historie I: Oldtiden og Middelalderen.

Geografi (Adj. *Mortensen*). Victor Madsen & Bøving-Petersens Geologi for Gymnasiet, første Del, læst og genlæst.

Zoologi. Efter Boas's og Lütkens Lærebøger, samt Diktat, en Gennemgang af Viborg Fauna begyndt.

Matematik (Adj. *Lomholt*). Kl.-spr. Bonnesens Matematik for det sproglige Gymnasium, S. 1—52.

Mat.-naturv. Bonnesens Matematik for det sproglige Gymnasium.

Naturlære (Adj. *Ring*). Kl.-spr. Barmwaters Astronomi. Udviklingen af Astronomi og Naturlære i Oldtid, Middelalder og en Del af den nyere Tid er gennemgaaet i korte Træk, tillige noget Spektralanalyse i Tilknytning til Astronomien.

Mat.-naturv. Barmwaters Varmelære. Barmwaters Astronomi (Tillæg fraregnet). En Del af Barmwaters Lyslære. Jul. Petersens Kemi til S 59.

V Klasse.

Religion (Adj. *Loft*). Udvalgte Læsestykker af det gamle Testamente og Evangelierne.

Dansk (Rektor *Heise*). Litteraturhistorie indtil Oplysningstiden efter Rønnings Bog. Læst en Del Eddasange (Vølvens Spaadom, Kvadet om Hymer, Trymskviden m. m.), Stykker af Nials Saga, en stor Del Folkeviser (navnlig de historiske); forskellige Litteraturprøver efter Haandbøger. Af Holberg Jeppe paa Bjerget, Erasmus Montanus, tillige med Stykker af Peder Paars, Niels Klim, nogle Epistler m. m. En Stil omt. hver 3. Uge, hidtil 11. 12

- Timer Svensk (cand. mag. *Clausen*) efter Schück og Lundahls Læsebok I, 3.
- Oldnordisk (Cand. mag. *Clausen*). Wimmers Læsebog S. 9—63. Wimmers Grammatik.
- Latin (Overlærer *Olsen*). Ciceros 4. Tale imod Verres. Livius I (undt. Kap. 58). Virgils Æneide II. Horat's Oder II, 1—3, 6—8, 10—20; III, 1—9, 11, 13, 16, 18, 21, 23—25, 27—30. Uden Forberedelse: Cæsars Gallerkrig VI; Henrichsens Versiøner (Udg. 1905) S. 1—80. En Versiøn om Ugen hjemme samt en Del paa Skolen.
- Græsk (Overl. *Olsen*). Homers Odyssee I—IV; XI, 51—234, 467—567. Iliaden I. Herodot i Udvalg ved Levy S. 1—12, 14—36, 46—57, 75—100, 140—172. Bergs og Hudes Formlære. Sechers Mytologi og Litteraturhistorie. I dansk Oversættelse: Æskylos's Perserne; Sofokles's Antigone.
- Oldtidskundskab (Adj. *Loft*). Af Iliaden 1—2, 5—6, 9—10, 16—24. Af Odysseen det meste. Æneiden 2. Mytologien i Eksaminationer. Oversigt over Epoker og Monumenter af græsk Bygnings- og Billedhuggerkunst. Æskylos: Orestiaden (med Forbigaaelser). Sofokles: Antigone.
- Fransk (Adj. *Sixhøi*). Mérimée: Colomba, S. 54—ud. Thiers: Napoléon à Sainte-Hélène S. 1—75. Daudet: Tartarin de Tarascon S. 1—39. Uden Forberedelse er læst det meste af Henrik Madsen: Moderne franske Forfattere. Første Halvdel af Cherbuliez: L'Idée de Jean Téterol er gennemgaaet som Maa-nedslæsning. Syntaksen efter Oluf Nielsen. I ugentlig Stil samt mundtlige Øvelser efter Arlaud.
- Engelsk (Adj. *Hansen*). Hansen og Magnussens Læsebog 1. Jespersens Grammatik. Clausens

Gloserække. Ekstemporallæsning efter Hansen og Magnussens Læsestykker.

- Tysk (Adj. *Lof*). Schiller: Wilhelm Tell. Blumenhagen: Luthers Ring. Goethe: Herm. u. Dorothea. Zobeltitz: Das Heiratsjahr. v. Roberts: Revanche.
- Historie (Rektor *Heise*). Oldtidens Historie efter Thrige; den almindelige Historie og Nordens Historie indtil 1660 efter Blochs og Ottosens Lærebøger.
- Naturlære (Adj. *Ring*). Spr. hist.: Ellingers Fysik med Undtagelse af Lyd-, Lys- og Bevægelseslære. Mat. Barmwaters Varmelære og Astronomi samt Ellingers *Lyslære*.
- Matematik (Adj. *Lomholt*). Jul. Petersens Aritm. og Algebra I og II, spredte Stykker; III. Sammes Trigonometri til de sfær. Grundformler. Sammes Stereometri til „Keglesnit“. Sammes „Metoder og Teorier“ omtr. 200 Opgaver. S. A. Christensens Projektionstegning, omtr. 30 Sider.

VI. Klasse.

- Religion (Adj. *Lof*). Udvalgte Læsestykker af Evangelier og Breve. Desuden Oplæsning af udv. Stykker af Søren Kierkegaard, Mott, Naumann og lign.
- Dansk (Rektor *Heise*). Litteraturhistorie med Rønnings Lærebog til Grundlag; særlig er læst Folkeviserne, navnlig de historiske. Desuden er dels i V, dels i VI Kl. læst en Del Eddasange (Trymskviden, Øges Gilde, Sangen om Hymer, Våluspå, Vegtamskviden, Stykker af Havamaal), Stykker af Snorre og af Nials Saga, og af Middelalderens Litteratur efter Flor eller Sigurd Møller. — Holberg: Erasmus Montanus og Jacob v. Thybo; flere Epistler, Stykker af Niels Klim m. m. — Ewald: Stykker af Levned og Meninger m. m. — Wessel: Kjærlighed uden

Strømper m. m. — Brudstykker af Joh. Nordal Bruun, P. A. Heiberg o. fl. — Baggesen: Af Labyrinthen: Lüneburger Hede, Passet, Jødegaden i Frankfurt m. m.; Kalundborgs Krønike. — Oeh-lenschläger: Guldhornene m. m., St. Hansaftenspil, Aladdin, „Aladdin til Noureddin“, Tragedien Hakon Jarl. — Poul Møller: Himmelbrevet, flere Digte, den krøllede Fritz, Stykker af Lægdsgaarden m. m. Af Hauch forskellige Digte m. m. — J. L. Heiberg: En Sjæl efter Døden, forskellige Digte. — Blicher: Forskellige Stykker af hans jydsk Fortællinger og Digte. — Paludan-Müller: Stykker af Adam Homo; den ottende Kunst. — Hertz: Kong Renès Datter. — Digte af Chr. Winther m. m. — Forskelligt af Drachmann, Schandorff, Kaalund (navnlig angaaende Striden 1879). — 12 Timer Svensk er læst i 5. Klasse efter Schück og Lundahls Læsebok I, 3. Stile: 1 om Maaneden (i alt 9).

Oldnordisk (Timel. Cand. mag. *Clausen*). Wimmers Læsebog: S. 1—14, 61—107, 114—118 (i Fjor S. 16—53, 132—135). Wimmers Grammatik.

Heraf opgives til Afgangsprøven: S. 9—14, 34—36, 45—55, 74—107 (med Overspringelse af Versene), 114—118.

Fransk (Adj. *Sixhøi*). Duruy: Historie de France, S. 83—ud. Nyrop: Lectures françaises II, S. 1—25 og 54—ud. Stigaard: Esquisses et contes mod., I. Choix de nouvelles modernes III, S. 35—ud. Maanedslæsning: About: Roi des Montagnes, S. 177—ud. Oluf Niensens Grammatik. De sproglige har skrevet en ugentlig Stil, medens Matematikernes Enetime har været anvendt til Øvelser efter Arlauds Stiløvelser og Phrases de tous les jours.

Engelsk (Adj. *Sixhøi*). Hansen og Magnussens Læse-

bog II, S. 1—40, 44—66, 87—94; sammes Ekstemporallæsning S. 106—110; af sidstnævnte Bog læst ex tempore S. 58—106. Maanedslæsning: Boothby: Marriage of Esther, S. 1—80. O. Jespersens Grammatik. Clausens Gloserækker.

Tysk (Adj. *Lof*t). Goethe: Faust I og Aus meinem Leben I, 5. Grillparzer: Wehe dem, der lügt. Zobeltitz: Heiratsjahr. Böhlau: Altweimarische Liebes- und Ehegeschichten. Schönthau: Goldne Spinne. — Kapers Grammatik.

Historie (Rektor *Heise*). Det hele Pensum er gennemgaaet i V og VI Klasse.

Til Prøven opgives: 1) Roms Historie fra 1. puniske Krig til Augusts Død (efter Thrige); 2) den almindelige Historie fra 1660 til Nutiden (efter Bloch, fra 1789 efter den større Lærebog); 3) Norden fra 1660 til Nutiden (Ottosen); Samfundslære efter P. Munchs Lærebog, 2. Udg. forfra til S. 49 (Statsstyrelse; Embeds- og Kommunestyrelse), S. 110 til Bogens Slutning (det økonomiske Liv i Samfundet).

Latin (Adj. *Hansen*). Cicero: Cato Major (undt. Kap. 15). Seneca i Udvalg ved Gertz II S. 1—99, 100—113. Tacitus (Bricka-Thomsens Udg.) S. 76—87. Sallusts Catilina Kap. 50—55. Horats's Breve I og II. Horats's Oder I 1—3, 6—24, 26, 27, 29—35, 37—38. II 1—4, 6. Af Madvigs Carmina selecta: Catullus. En Version ugentlig. Rafns Litteraturhistorie. Kinchs Antikviteter. — Dimittenderne have desuden i forrige Skoleaar læst: Ciceros 4. Tale mod Verres. Livius I (undt. Kap. 4, 54—58). Sallusts Catilina Kap. 1—50 (undt. 13—16,4, 24—25). Vergils Æneide I og II.

Til Overhøring opgives: Ciceros Tale mod

Verres Kap. 1—46. Seneca i Udvalg ved Gertz II S. 1—35, 64—75. Livius I Kap. 9—16, 22—30, 46—52. Sallusts Catilina Kap. 5—51 (undt. 13—16, 4, 24—25). Vergils Æneide II. Horats's Oder I 1—3, 6—24, 26, 27, 29—35, 37, 38. II 1—4, 6. Horats's Breve I 1—5, 7—9, 12—14, 17—20; II 1. Af Carmina selecta Catullus. Kursorisk er læst Cæsars Gallerkrig 6. Bog. Flemmers Sølv-alderens Forfattere 1—86, 157—176. Henrichsens Versioner S. 161—220.

Græsk (Overl. *Olsen*). I det hele læst (i V og VI Klasse): Homers Odyssee I, II, III, IV, XI 1—234, 467—640; Iliaden III. Petersen og Hudes Antologi: Elegierne af Kallinos, Tyrtaios 2, 3, 4, Mimnermos 1—4, Solon 1, 4, Xenofanes 1, 2, Theognis 1, 2, 7, 8, 9; Epigrammerne af Simonides 1—8, Aischylos, Platon 1—3, Demosthenes, Kallimakhos, Asklepiades, ubekendte Forfattere 1, 2, 3; anakreontiske Digte, Skolierne 1, 5. Platons Apologi. Demosthenes's olynthiske Taler. Xenofons Memorabilier I, 1—2. Lukians Filopseudes. Herodot i Udvalg ved Levy S. 1—12, 14—36, 46—57, 75—100, 140—171.

I dansk Oversættelse: Æskylos's Perserne, Sofokles's Antigone, Euripides's Medea.

Heraf opgives til Prøven: Homer, Odysseen I, II, III, XI 1—234; Herodot i Udvalg ved Levy S. 1—12, 14—35, 140—159. Antologien og attisk Græsk som ovenfor.

Oldtidskundskab (Adj. *Lofst*). Mythologien (Secher) i Examinatorier. Af Iliaden 9—10, 16—24. Æneiden 1—2. Platon: Apologien og Sokrates i Fængsel, Sokrates' Død (ved Gertz). Sofokles: Kong Oidipus og Oidipus i Kolonos. Plutark: Alkibiades og Æmilius Paulus. Gjellerup: Thamyris I—II.

Naturlære (Adj. *Ring*). Spr. hist.: Ellingers Fysik med Undtagelse af Lyd-, Lys- og Bølgelære. Barmwaters Astronomi.

Mat. naturv. Ellingers Lyslære. Barmwaters Fysik og Astronomi.

Matematik (Overl. *Møller*). J. Petersens Aritmetik og Algebra II & III S. 97—116; I S. 75—102. Sammes Trigonometri: De sfæriske Grundformler. Sammes Stereometri § 77—83. Sammes Analytisk Plangeometri I undtagen § 9. S. A. Christensens Projektionstegning S. 35 til Enden. Repetition.

Sang med hele Skolen (Kaptajn *Seehusen*). Skolens Morgensange er gennemgaaede; desuden er indøvet enstemmige Sange efter „Den danske Skoles Sangbog“ samt 3- og 4-stemmige Sange. Af Sangtimerne er anvendt en kortere Tid til Musikteori og Træffeøvelser. Musikhistoriske Foredrag er holdte for 5. og 6. Klasse. Af Skolens Elever har 100 deltaget i Undervisningen. Offentlig Sangprøve vil finde Sted 7. Maj, Kl. 4.

Frivillig Sløjd (Gymnastikl. *Brüggmann* og *Werner*). Elever af 6. og 5. Kl. har deltaget i 4 ugentlige Timer. 2 Timer ad Gangen. Oktober—April.

Gymnastik, Svømning, Boldspil. Af Skolens mandlige Elever har af Helbredshensyn 9 været udelukkede, de øvrige har været inddelt i Hold som ovenfor Side 48 paa Timeplanen angivet. I Fællessangtimerne har de ikke-syngende Elever af de 6 laveste Klasser haft dels Gymnastik, dels Sløjd.

En frivillig Idrætstime Lørdag Eftermiddag er anvendt til Boldspil om Sommeren og Vaabenøvelser

i Vinterhalvaaret. For- og Efteraar er der i de sædvanlige Gymnastiktimer indøvet Boldspil (Kriquet og Fodbold). Offentlig Gymnastikopvisning fandt Sted i April Maaned.

Svømning har ikke fundet Sted paa Grund af den kolde regnfulde Sommer.

Gymnastik med de kvindelige Elever (Time-lærerinde Fru *Mortensen*). Af Mellemskolens og Gymnasiets 20 kv. Elever har af Helbredshensyn 2 været helt fritagne, 2 delvis; de øvrige har været inddelt som ovenfor Side 48 paa Timeplanen angivet. For- og Efteraar er de sædvanlige Gymnastiktimer anvendt til Boldspil. Offentlig Opvisning i April. Roning har ikke fundet Sted i Eftersommeren 1907, men vil blive genoptaget i Forsommeren, naar de med Baadskurets Fornyelse og Flytning til en nærmere liggende Plads forbundne Arbejder er færdige.

Skarpskydningen har med V og VI Klasse samt Realklassen fundet Sted som sædvanlig. Præmie-skydningen vil blive afholdt 8. Maj. — Ifølge et ministerielt Cirkulære af 10. Oktbr. 1907 vil der for Fremtiden blive afholdt Skarpskydning med 2. og 3. Gymnasielasse, med 1. Gymnasielasse og Realklassen kun Øvelser i Skydning med Salonbøsse.

VIII. Bygninger og Inventar.

Indførelsen af den naturvidenskabelige-matematiske Retning i Gymnasiet har medført forskellige Bygge-

foretagender og Indretninger. Hele den sydlige Fløj er saaledes bleven tagen i Brug, dels til Naturhistorie (med Geologi), dels til Fysik og Kemi, og hertil er anskaffet forskellige Skabe, et Stinkskab m. m.; ligeledes er der i Discipelbibliotekets forrige Lokale indrettet en Systue for de kvindelige Elever og Bogsamlingen derfor flyttet ind i Skabe i et Klasseværelse.

Til Anskaffelse af fysiske Apparater er der paa indeværende Aars Finanslov stillet et Beløb af 1500 Kr., fordelt paa 3 Aar, til Raadighed; til kemiske Apparater vil der ligeledes blive stillet en Sum til Raadighed (omtr. 700 Kr.).

Ifølge Bevilling paa indeværende Aars Finanslov vil Baadhuset, der er meget brøstfældigt, blive fornyet og samtidig med Viborg Byraads Samtykke blive flyttet til den Byen tilhørende Plads ved Borgvold (mellem Randersvejen og Sindssygeanstaltens Have). Ligeledes er Hegnet mellem Skolen og Naboejendommen ved Kompagnistræde blevet fornyet.

IX. Afgang- og Aarsprøver 1908.

De skriftlige Afgangsprøver afholdes efter Ministeriets Bestemmelse fra Tirsdag d. 9. Juni til Lørdag d. 13. Juni.

De skriftlige Aarsprøver vil falde den 24. Juni og følgende Dage.

Tiden for de mundtlige Afgang- og Aarsprøver samt for Optagelsesprøverne og Slutningsmødet vil senere blive meddelt.

Sommerferien begynder med Onsdag d. 8.

Juli og varer til Onsdag d. 19. August, da alle Elever maa indfinde sig Kl. 1 Eftermiddag.

Til at overvære de mundtlige Prøver og Slutningsmødet indbydes herved paa Skolens Vegne.

Viborg Katedralskole, den 30. April 1908.

A. Heise.

